

GAZETA ZYRTARE E REPUBLIKËS SË KOSOVËS

PRISHTINË
VITI V / NR. 74 / 20 KORRIK 2010

GAZETA ZYRTARE E REPUBLIKËS SË KOSOVËS

Editon: Zyra për Menaxhimin dhe Administrimin e Gazetës Zyrtare të Republikës së Kosovës

Gazeta Zyrtare e Republikës së Kosovës botohet në mbështetje të *Ligjit për Gazetën Zyrtare nr. 2004/47; si dhe Rregullores së UNMIK-ut nr. 2005/25 për shpalljen e Ligjit për Gazetën Zyrtare.*

Gazeta Zyrtare e Republikës së Kosovës boton tekstet zyrtare dhe përfundimtare të ligjeve të miratuara nga Kuvendi i Republikës së Kosovës dhe të shpallura nga Presidenti i Republikës së Kosovës; rezolutat e miratuara nga Kuvendi i Republikës së Kosovës, rregullativat dhe aktet e tjera normative të Qeverisë dhe ministrive; marrëveshjet e karakterit ndërkombëtar etj.

Gazeta Zyrtare e Republikës së Kosovës, botohet në pesë gjuhë: në gjuhën shqipe, angleze, serbe, turke dhe atë boshnjake.

Gazeta Zyrtare e Republikës së Kosovës administrohet nga Zyra për Menaxhimin dhe Administrimin e Gazetës Zyrtare e cila funksionon në kuadër të Zyrës së Kryeministrit të Qeverisë së Republikës së Kosovës.

Mbikëqyrja editoriale:

Sekretari i Përhershëm i Zyrës së Kryeministrit, **FITIM KRASNIQI**

Drejtor i Zyrës për Menaxhimin dhe Administrimin e Gazetës Zyrtare të Republikës së Kosovës:

Naser Canolli

Redaktor përgjegjës:

Mentor Hoxha

Redaksia

Hysen Bajramaj

Shqipe Fazliu - Gashi

Besart Graiçevci

Adresa dhe korrespondencat:

Ndërtesa e re e Qeverisë,

Prishtinë

038-201 14039

www.ks-gov.net/gazetazyrtare

NË RAST MOSPËRPUTHJE NDËRMJET VERSIONEVE GJUHËSORE TË AKTEVE
JURIDIKE TË BOTUARA DHE TË PUBLIKUARA NË GAZETËN ZYRTARE TË
REPUBLIKËS SË KOSOVËS, PËRPARËSI DO TË KENË GJUHËT ZYRTARE NË
PËRPUTHJE ME KUSHTETUTËN E REPUBLIKËS SË KOSOVËS.

PËRMBAJTJA

<i>LIGJI PËR GAZETËN ZYRTARE TË REPUBLIKËS SË KOSOVËS</i>	<i>1</i>
<i>LIGJI PËR HETIM PARLAMENTAR.....</i>	<i>8</i>
<i>LIGJI PËR KRYQIN E KUQ TË REPUBLIKËS SË KOSOVËS.....</i>	<i>19</i>
<i>LIGJI PËR PËRDORIMIN DHE MBROJTJEN E EMBLEMËS TË KRYQIT TË KUQ, EMBLEMAVE TË TJERA DALLUESE DHE SINJALEVE.....</i>	<i>26</i>
<i>LIGJI PËR PËRCAKTIMIN E TË DREJTAVE DHE MBROJTJEN E TOPOGRAFISË SË QAROEVE TË INTEGRUARA.....</i>	<i>30</i>
<i>LIGJI PËR PARANDALIMIN DHE LUFTIMIN E KRIMIT KIBERNETIKË.....</i>	<i>37</i>
<i>LIGJI PËR TË DREJTAT DHE PËRGJEGJËSITË E DEPUTETIT.....</i>	<i>46</i>
<i>LIGJI PËR RIPRANIM.....</i>	<i>59</i>

LIGJI Nr. 03/L-190

PËR GAZETËN ZYRTARE TË REPUBLIKËS SË KOSOVËS

Kuvendi i Republikës së Kosovës;

Në mbështetje të nenit 65 (1) të Kushtetutës së Republikës së Kosovës,

Miraton

LIGJ PËR GAZETËN ZYRTARE TË REPUBLIKËS SË KOSOVËS

Neni 1

Qëllimi dhe fushëveprimi

1. Ky ligj rregullon procedurat për publikimin e Gazetës Zyrtare të Republikës së Kosovës si dhe të drejtat, detyrat dhe përgjegjësitë e Zyrës për Publikimin e Gazetës Zyrtare.
2. Gazeta Zyrtare e Republikës së Kosovës është i vetmi publikim zyrtar në Republikën e Kosovës ku publikohen ligjet dhe aktet tjera të institucioneve të Republikës së Kosovës.

Neni 2

Përkufizimet

1. Shprehjet e përdorura në këtë ligj kanë këto kuptime:
 - 1.1. **Gazeta Zyrtare** - Gazeta Zyrtare e Republikës së Kosovës.
 - 1.2. **Zyra** - Zyra për Publikimin e Gazetës Zyrtare të Republikës së Kosovës që vepron në kuadër të Zyrës së Kryeministrit të Republikës së Kosovës.
 - 1.3. **Publikimi i Gazetës Zyrtare** - publikimi i Gazetës Zyrtare në formë të shtypur (në letër) dhe në formë elektronike (në ueb-faqen e Gazetës Zyrtare).
 - 1.4. **Ueb-faqja e Gazetës Zyrtare** - faqja elektronike në internet, në të cilën faqe janë të publikuara të gjitha ligjet dhe aktet e tjera juridike të nxjerra nga institucionet e Republikës së Kosovës.
 - 1.5. **Indeksi i Gazetës Zyrtare** - lista e të gjitha ligjeve dhe akteve nënligjore të publikuara në Gazetën Zyrtare.

Neni 3

Përmbajtja e Gazetës Zyrtare

1. Gazeta Zyrtare e Republikës së Kosovës përmban:
 - 1.1. Stemën e Republikës së Kosovës;

LIGJI PËR GAZETËN ZYRTARE TË REPUBLIKËS SË KOSOVËS

- 1.2. emërtimin/ Gazeta Zyrtare e Republikës së Kosovës;
 - 1.3. numrin rendor;
 - 1.4. vitin e botimit (ditën, muajin dhe vitin);
 - 1.5. vendin e botimit.
2. Emërtimi, viti i botimit, dhe numri i Gazetës Zyrtare duhet të shënohen qartë në të gjitha faqet e Gazetës Zyrtare.

Neni 4
Publikimi i Gazetës Zyrtare

1. Publikimi i Gazetës Zyrtare të Republikës së Kosovës (Gazeta Zyrtare) bëhet në formë të shtypur dhe në formë elektronike.
2. Në Gazetën Zyrtare të Republikës së Kosovës, publikohen këto akte:
 - 2.1. Kushtetuta e Republikës së Kosovës;
 - 2.2. ligjet e miratuara nga Kuvendi i Republikës së Kosovës dhe të shpallura nga Presidenti i Republikës së Kosovës;
 - 2.3. ligjet e miratuara nga Kuvendi i Republikës së Kosovës në përputhje me paragrafin 4 dhe 5 të nenit 80 të Kushtetutës së Republikës së Kosovës;
 - 2.4. marrëveshjet ndërkombëtare të ratifikuara në përputhje me nenin 18 të Kushtetutës së Republikës së Kosovës;
 - 2.5. vendimet e Gjykatës Kushtetuese;
 - 2.6. dekretet e Presidentit të Republikës së Kosovës në rastet kur kërkohet nga Presidenti;
 - 2.7. deklaratat dhe rezolutat e miratuara nga Kuvendi i Republikës së Kosovës, në rastet kur kërkohet nga Kryetari i Kuvendit.
 - 2.8. aktet nënligjore të Qeverisë dhe të ministrive në rastet kur kërkohet nga Kryeministri.
 - 2.9. aktet tjera të përcaktuara me ligje të veçanta.
 - 2.10. INDEKSI-i vjetor i Gazetës Zyrtare
3. Versionet e publikuara në formë të shtypur në Gazetën Zyrtare dhe ato të publikuara në formë elektronike janë të njëjta.

Neni 5**Gjuha**

Gazeta Zyrtare e Republikës së Kosovës publikohet në gjuhën shqipe, në gjuhën serbe, në gjuhën turke, në gjuhën boshnjake dhe në atë angleze.

Neni 6**Dërgimi i akteve juridike në Zyrën për publikimin e Gazetës Zyrtare**

1. Aktet juridike të përcaktuara në nenin 4 të këtij ligji, publikohen në Gazetën Zyrtare, vetëm atëherë kur akti i tillë, versioni përfundimtar në origjinal, i nënshkruar, vjen në Zyrën për publikimin e Gazetës Zyrtare me kërkesën e organit, i cili e ka nxjerrë aktin e tillë juridik.
2. Të gjitha institucionet janë të detyruara që aktet juridike, të cilat duhet t'i publikojnë në Gazetën Zyrtare, t'i dërgojnë në Zyrën për publikimin e Gazetës Zyrtare në formë të shtypur dhe në formë elektronike.

Neni 7**Detyrimet e institucioneve të cilat i publikojnë aktet e tyre në Gazetën Zyrtare**

1. Dërgimi i akteve juridike, të nxjerra nga Presidenti i Republikës së Kosovës, për publikim në Gazetën Zyrtare, bëhet nga Sekretari i Zyrës së Presidentit apo personi i autorizuar nga ai.
2. Dërgimi i ligjeve dhe akteve të tjera juridike të Kuvendit të Republikës së Kosovës, për publikim në Gazetën Zyrtare, bëhet nga Sekretari i Kuvendit apo personi i autorizuar nga ai.
3. Dërgimi i akteve juridike të Qeverisë së Republikës së Kosovës, për publikim në Gazetën Zyrtare, bëhet nga Sekretari i Përhershëm apo personi i autorizuar nga ai.
4. Dërgimi i akteve juridike të ministrive, për publikim në Gazetën Zyrtare, bëhet nga Sekretari i Përhershëm apo personi i autorizuar nga ai.
5. Dërgimi i marrëveshjeve të ndryshme, për publikim në Gazetën Zyrtare, bëhet nga organi apo institucioni që është i autorizuar për të lidh atë marrëveshje.
6. Dërgimin e akteve tjera juridike për publikim në Gazetën Zyrtare, e bënë titullari i institucionit, organit apo organizatës që ka nxjerrë aktin.
7. Titullari i Institucionit është përgjegjës për dërgimin e aktit përfundimtar për publikim në Gazetën Zyrtare.
8. Të gjitha institucionet janë të detyruara që aktet juridike brenda afatit kohor 5 (pesë) ditor, nga dita e nxjerrjes, t'i dërgojnë në Zyrën për publikimin e gazetës zyrtare.
9. Organi apo institucioni, i cili ka dërguar aktin juridik ose dokumentin për publikim, mban përgjegjësi për pasaktësi, parregullsi, gabime në përmbajtjen e aktit juridik, mospërputhshmëri në përkthimin e akteve apo dokumentit, ose pengesë ligjore për publikim.

Neni 8**Publikimi i akteve juridike të institucioneve ndërkombëtare**

1. Aktet juridike të institucioneve ndërkombëtare që veprojnë në Republikën e Kosovës publikohen në Gazetën Zyrtare përmes Kryeministrit.

LIGJI PËR GAZETËN ZYRTARE TË REPUBLIKËS SË KOSOVËS

2. Institucionet ndërkombëtare sigurojnë që aktin juridik të cilin e procedojnë për publikim në Gazetën Zyrtare të jetë versioni përfundimtar, ashtu siç përcaktohet më dispozitat e këtij ligji.
3. Kryeministri nxjerrë vendim lidhur me procedurat e publikimit të akteve juridike të institucioneve ndërkombëtare.

Neni 9

Të drejtat e institucioneve të cilat i publikojnë aktet e tyre në Gazetën Zyrtare

1. Institucionet vendore kanë të drejtë të kërkojnë nga Zyra për publikimin e gazetës zyrtare që aktet e tyre juridike, versionet përfundimtare, të publikohen me kohë në Gazetën Zyrtare, në përputhshmëri të plotë më dispozitat e përcaktuara me këtë ligj.
2. Institucionet vendore kanë të drejtë të kërkojnë sqarime nga Zyra për Publikimin e Gazetës Zyrtare lidhur më vonesën eventuale të publikimit të aktit juridik në Gazetën Zyrtare.

Neni 10

Përgjegjësitë e Zyrës për Publikimin e Gazetës Zyrtare

1. Zyra për Publikimin e Gazetës Zyrtare është përgjegjëse për:
 - 1.1. publikimin e akteve juridike, të cilat dërgohen në Zyrën për Publikimin e Gazetës Zyrtare, në formë të shtypur dhe në formë elektronike, e të cilat akte i plotësojnë kushtet e përcaktuara më këtë ligj;
 - 1.2. mbajtjen apo ruajtjen e fshehtësisë apo sekretit zyrtar, të të dhënave të ligjeve dhe akteve tjera deri sa ato nuk publikohen në Gazetën Zyrtare në formë të shtypur dhe në formë elektronike.
 - 1.3. redaktimin teknik të versioneve përfundimtare të cilat publikohen në Gazetën Zyrtare në formë të shtypur dhe elektronike;
 - 1.4. publikimin e saktë dhe me kohë të akteve juridike në Gazetën Zyrtare në formë të shtypur dhe në formë elektronike;
 - 1.5. mbikëqyrjen e punëve në mënyrë të vazhdueshme, të cilat kanë të bëjnë më publikimin e saktë dhe me kohë të akteve në Gazetën Zyrtare, në formë të shtypur dhe në formë elektronike;
 - 1.6. koordinimin e punëve me operatorin ekonomik i cili e bën botimin e Gazetës Zyrtare;
 - 1.7. koordinimin e punëve me operatorin ekonomik i cili e bën shpërndarjen e Gazetës Zyrtare;
 - 1.8. koordinimin e punëve me palët tjera me interes dhe donatorët e ndryshëm në bashkëpunim me Kryeministrin;
 - 1.9. bashkëpunimin me institucionet kompetente shtetërore në sigurimin e ueb-faqes së Gazetës Zyrtare nga keqpërdoruesit e mundshëm dhe mirëmbajtjen e kësaj ueb-faqe;
 - 1.10. hartimin e planit afatgjatë strategjik të punës dhe aktiviteteve të zyrës;
 - 1.11. përgatitjen e raportit vjetor të punës dhe prezantimin e këtij raporti Kryeministrit.

LIGJI PËR GAZETËN ZYRTARE TË REPUBLIKËS SË KOSOVËS

2. Formati, kriteret teknike, procedurat e përgatitjes, autorizimi i botimit, tirazhi i kopjeve në gjuhët e ndryshme të gazetës zyrtare, mënyra e vënies në qarkullim dhe shpërndarja e ekzemplarëve të Gazetës Zyrtare, si dhe rregullat për përgatitjen dhe publikimin e akteve në Zyrën për Publikim, përcaktohen me udhëzim administrativ të nxjerrë nga Kryeministri dhe të propozuar nga Drejtori i Zyrës për Publikim të Gazetës Zyrtare.
3. Gazeta Zyrtare dërgohet për publikim me miratimin dhe nën përgjegjësinë e Drejtorit të Zyrës për Publikimin e Gazetës Zyrtare, e në mungesë të tij, nga i autorizuari i tij.
4. Drejtori i Zyrës për Publikimin e Gazetës Zyrtare, kujdeset për pranimin e akteve nga institucionet dhe për publikimin e tyre në Gazetën Zyrtare në formë të shtypur dhe elektronike.

Neni 11**Të drejtat e Zyrës për Publikimin e Gazetës Zyrtare**

1. Zyra për Publikimin e Gazetës Zyrtare ka këto të drejta :
 - 1.1. të publikojë Gazetën Zyrtare të Republikës së Kosovës në formë të shtypur dhe në formë elektronike.
 - 1.2. të ripublikojë Gazetën Zyrtare në formë të shtypur sipas kërkesave dhe nevojave të institucioneve dhe të qytetarëve;
 - 1.3. të lidh Memorandum Mirëkuptimi me institucione të ndryshme për parapagimin e Gazetës Zyrtare me pëlqimin e institucionit mbikëqyrës ;
 - 1.4. të lidh marrëveshje të ndryshme më të gjitha institucionet vendore e ndërkombëtare, që kanë për qëllim përmbushjen e detyrave dhe misionit të Zyrës për publikim me pëlqimin e institucionit mbikëqyrës;
 - 1.5. të kërkojë nga operatorët ekonomik ti kryejnë shërbimet e caktuara më kohë dhe në cilësi ashtu siç e parasheh kontrata.
 - 1.6. të bëjë padi ndaj të gjitha palëve kontraktuese të cilat nuk i përmbushin obligimet e tyre ndaj Gazetës Zyrtare.
 - 1.7. Zyra për Publikimin e Gazetës Zyrtare do ta ketë vulën e vet zyrtare, vulën e rrumbullakët dhe vulën e protokollit në pajtim me ligjin.

Neni 12**Publikimi**

1. Gazeta Zyrtare publikohet rregullisht sipas nevojës në formë të shtypur dhe në formë elektronike, në gjuhët e përcaktuara me këtë ligj, por jo më vonë se pesëmbëdhjetë (15) ditë nga paraqitja për publikimin e akteve të përcaktuara në nenin 4 të këtij ligji.
2. Gazeta Zyrtare publikohet në formë të shtypur dhe elektronike, sipas nevojave urgjente të institucioneve të Republikës së Kosovës.

LIGJI PËR GAZETËN ZYRTARE TË REPUBLIKËS SË KOSOVËS

3. Publikimet e veçanta të Gazetës Zyrtare në formë të shtypur dhe në formë elektronike bëhen sipas kërkesës nga ana e Kryeministrit.
4. Gazeta Zyrtare botohet nga shtypshkronja e kualifikuar dhe e zgjedhur në pajtim me rregullat për prokurim publik të Republikës së Kosovës.
5. Ripublikimi i Gazetës Zyrtare në formë të shtypur dhe në formë elektronike nga kushdo tjetër, është i ndaluar.
6. Të gjithë shfrytëzuesit e materialeve të Gazetës Zyrtare duhet të cekin emrin, numrin dhe vitin e botimit të Gazetës Zyrtare.

Neni 13

Çmimi dhe shpërndarja e Gazetës Zyrtare

1. Çmimi i Gazetës Zyrtare përcaktohet me vendim të Qeverisë së Republikës së Kosovës, me propozimin e Zyrës për Publikimin e Gazetës Zyrtare.
2. Me propozim të Zyrës për Publikimin e Gazetës Zyrtare, Qeveria e Republikës së Kosovës nxjerr vendim për përcaktimin e subjekteve përfutuese dhe numrin e ekzemplarëve të Gazetës Zyrtare që do të shpërndahen falas.
3. Gazeta Zyrtare në formë elektronike publikohet në të njëjtën ditë kur këto akte juridike publikohen edhe në formën e shtypur në Gazetën Zyrtare.
4. Gazeta Zyrtare në formë elektronike do të jetë në dispozicion falas për qytetarët.
5. Shpërndarjen e ekzemplarëve të Gazetës Zyrtare e bën operatori ekonomik i kualifikuar dhe i zgjedhur në pajtim me rregullat e prokurimit publik të Republikës së Kosovës.

Neni 14

Financimi

1. Financimi i Gazetës Zyrtare bëhet nga Buxheti i Republikës së Kosovës dhe nga donatorët.
2. Të gjitha institucionet të cilat lidhin Memorandum Mirëkuptimi me Zyrën për Publikimin e Gazetës Zyrtare janë të obliguara, të bëjnë pagesën e ekzemplarëve të Gazetës Zyrtare, brenda pesëmbëdhjetë (15) ditëve nga momenti i pranimit të faturës ashtu siç e përcakton Ligji për Menaxhimin e Financave Publike.
3. Mjetet e realizuara nga Zyra për Publikim, do të derdhen në Buxhetin e Kosovës.

Neni 15

Ankesat

1. Zyra për Publikimin e Gazetës Zyrtare pranon ankesat lidhur me gabimet dhe defektet që kanë të bëjnë me publikimin e akteve juridike në Gazetën Zyrtare, qoftë në formë të shtypur apo në formë elektronike.
2. Afatet dhe masat adekuate në lidhje me ankesat për Gazetën Zyrtare do të rregullohen me akt të veçantë nënligjor të nxjerrë nga Qeveria.

LIGJI PËR GAZETËN ZYRTARE TË REPUBLIKËS SË KOSOVËS

Neni 16

Zbatimi

Me propozim të Zyrës për Publikimin e Gazetës Zyrtare, Qeveria e Kosovës nxjerr akte përkatëse juridike për zbatimin e këtij ligji, brenda gjashtë (6) muajve pas hyrjes në fuqi të këtij ligji.

Neni 17

Shndërrimi

Zyra për Menaxhimin dhe Administrimin e Gazetës Zyrtare të Institucioneve të Përkohshme të Vetëqeverisjes në Kosovë, shndërrohet në Zyrën për Publikimin e Gazetës Zyrtare dhe merr të gjitha të drejtat dhe përgjegjësitë e kësaj zyre.

Neni 18

Shfuqizimi i akteve ligjore

Ky ligj shfuqizon Ligjin nr. 2004/47 për Gazetën Zyrtare të Institucioneve të Përkohshme të Vetëqeverisjes në Kosovë dhe të gjitha aktet tjera juridike, që rregullojnë çështjen e publikimit të Gazetës Zyrtare.

Neni 19

Hyrja në fuqi

Ky ligj hyn në fuqi pesëmbëdhjetë (15) ditë pas publikimit në Gazetën Zyrtare të Republikës së Kosovës.

Ligji Nr. 03/ L-190

4 qershor 2010

**Shpallur me dekretin Nr. DL-023-2010, datë 28.06.2010 nga Presidenti i Republikës së Kosovës,
Dr. Fatmir Sejdiu.**

LIGJI PËR HETIM PARLAMENTAR

LIGJI Nr. 03/L-176

PËR HETIM PARLAMENTAR

Kuvendi i Republikës së Kosovës;

Në mbështetje të nenit 65 (1) të Kushtetutës së Republikës së Kosovës,

Miraton

LIGJ PËR HETIM PARLAMENTAR

**KREU I
DISPOZITAT E PËRGJITHSHME**

**Neni 1
Qëllimi i ligjit**

Qëllimi i këtij ligji është të rregulloj funksionimin e Komisionit hetimor duke përcaktuar strukturën organizative, veprimtarinë, kompetencat dhe përgjegjësit e Komisionit hetimor.

**Neni 2
Fusha e veprimit**

1. Fusha e veprimit të Komisionit duhet të jetë në pajtim me kushtetutën dhe dispozitat ligjore të së drejtës ndërkombëtare, duke mos e cenuar pavarësinë dhe duke mos e penguar veprimtarinë e organeve të tjera.
2. Komisioni i themelohet për të hetuar probleme çështje ku janë drejt për së drejti të përfshira përgjegjësit qeveritare apo shtetërore.
3. Komisioni themelohet me qëllim të konstatimit, përshkrimit të rrjedhës së ngjarjeve me qëllim të qartësimit të asaj se çfarë ka ndodhur dhe të përcaktimit të përgjegjësisë së atyre që kanë qenë të involvuar.
4. Komisioni themelohet me qëllim të informimit, rekomandimit, ushtrimit të mbikëqyrjes parlamentare dhe të arritjes së një përfundimi.
5. Komisioni themelohet dhe funksionon mbi bazën e parimeve kushtetuese dhe rregullave të përcaktuara me këtë ligj.
6. Komisioni për gatitë raportin përfundimtar lidhur me hetimet brenda afatit të caktuar nga Kuvendi dhe në pajtim me ligjin.

Neni 3 Përkufizimet

1. Shprehjet e përdorura në këtë ligj kanë këto kuptime:
 - 1.1. **Ditë** – ditët kalendarike.
 - 1.2. **Komisioni**- Komisioni parlamentar hetimor që themelohet nga Kuvendi i Kosovës.
 - 1.3. **KPPK** - Kodi i Procedurës Penale të Kosovës.
 - 1.4. **KPK** – Kodi Penal i Kosovës.
 - 1.5. **Personeli i Kuvendit** - stafi civil i Kuvendit të Kosovës.
 - 1.6. **Hetimi parlamentar** - veprime procedurale që ndërmerren nga Komisioni për të ndriçuar një rast apo një çështje të caktuar, pa pasur të pandehur dhe pa ngritur aktakuzë.
 - 1.7. **Provë** - çdo e dhënë, dëshmi, dokument apo fakt që i kontribuon nxjerrjes së konkluzioneve të hetimit.
 - 1.8. **Pyetje të palejueshme** - pyetje të cilat sipas KPP-se nuk janë të lejuara të shtrohen ose në të cilat mund të refuzohet përgjigjja.
 - 1.9. **Propozuesi** - Komisioni ose grupi i deputeteve që propozojnë iniciimin e Komisionit hetimor.

KREU II DISPOZITAT THEMELORE

THEMELIMI I KOMISIONEVE HETIMORE

Neni 4 Procedura për ngritjen e Komisionit hetimor parlamentar

1. Të drejtën për të iniciuar procedurën për themelimin e Komisionit e kanë gjashtë (6) deputet, një Komision i përhershëm parlamentar dhe një e treta (1/3) e anëtarëve të Kuvendit.
2. Propozimi për themelimin e Komisionit i dorëzohet Kryesisë së Kuvendit me shkrim dhe duhet të përmbaj çështjen e cila do të hetohet, arsyetimin, nënshkrimin e grupit nismëtar, propozimin për numrin e anëtarëve të Komisionit dhe afatin kohorë brenda të cilit duhet të mbaroj mandati i Komisionit i cili nuk mund të jetë më i gjatë se gjashtë (6) muaj.
3. Në rastet kur kërkesa për themelimin e Komisionit parashtrohet nga një e treta (1/3) e deputetëve, Kuvendi detyrimisht në seancë plenare themelon Komisionin për çështjen e kërkuar.

LIGJI PËR HETIM PARLAMENTAR

4. Në rastet e iniciativës nga një Komision i përhershëm parlamentar ose grup deputetesh që përbejnë me pak se një e treta (1/3) e anëtareve të Kuvendit, Kuvendi mund të vendose me shumicë të thjeshtë të votave për ngritjen e Komisionit.
5. Komisioni nuk mund të themelohet gjatë gjashtë (6) muajve të fundit të një mandati të Kuvendit.

Neni 5**Pushimi i punës së Komisionit**

1. Kuvendi vendose për pushimin e punës së Komisionit para përfundimit të mandatit të tij vetëm me kërkesën e propozuesit dhe me shumicë të votave të të gjithë deputetëve.
2. Në rastet kur Kuvendi shpërndahet para përfundimit të mandatit të rregullt, Komisioni gjithashtu do të pushoj se ekzistuar.
3. Çështjet që kanë qenë një herë objekt i hetimit parlamentar në njërin nga legjislaturat e Kuvendit, nuk mund të jenë objekt i hetimit parlamentar, përveç rasti të paraparë në paragrafin 2 të këtij neni.

Neni 6**Mandati i Komisionit**

1. Çështja e cila është përcaktuar për hetim parlamentar me vendim nga Kuvendi mund të ndryshohet ose zgjerohet me vendim të Kuvendit me vone, nëse propozuesi për iniciimin e Komisionit është pajtuar me ndryshimin.
2. Komisioni është i obliguar të përmbahet mandatit të tij të dhënë nga Kuvendi. Ndryshimi ose zgjerimi i mëvonshëm i mandatit mund të bëhet vetëm në pajtim me paragrafin 1 të këtij neni.
3. Mandati për hetimin e një çështje është gjashtë (6) muaj brenda të cilit Komisioni duhet të paraqet raport përfundimtar.

Neni 7**Detyrimet e organeve të Kuvendit**

1. Kryetari i Kuvendit, jo më vonë se shtatë (7) ditë nga data e marrjes së kërkesës për ngritjen e Komisionit thërret Kryesinë e Kuvendit për ta diskutuar nismën.
2. Pavarësisht nga propozimi i nismëtarëve lidhur me numrin e anëtarëve të Komisionit, Kryesia e Kuvendit para themelimit të Komisionit mund t'i propozojë Kuvendit zgjerimin ose zvogëlimin e numrit të përgjithshëm të anëtarëve të Komisionit.
3. Kryesia i propozon Kuvendit përbërjen e Komisionit në bazë të nominimeve të grupeve parlamentare për anëtarë të Komisionit. Në rast se një Grup Parlamentar nuk i përgjigjet kërkesës së Kryesisë me kohë, kryesia i propozon Kuvendit përbërjen nga nominimet e bëra nga grupet parlamentare dhe pozitat e pa nominuara mbeten të zbrazta.
4. Kryesia e Kuvendit radhitë kërkesën për ngritjen e Komisionit në rend të ditës jo më vonë se tri (3) javë kalendarike pas datës së paraqitjes së kërkesës nga propozuesi. Në rast se kryesia nuk arrin ta radhitë kërkesën në afatin e lartpërmendur, kërkesa e inicuesit shqyrtohet pa propozimin e kryesisë në mbledhjen e parë të radhës së Kuvendit.

KREU III

ORGANIZIMI DHE FUNKSIONIMI I KOMISIONIT HETIMOR

Neni 8

Përbërja e Komisionit

1. Anëtarë të Komisionit mund të jenë vetëm deputetët e Kuvendit të Kosovës.
2. Komisioni përbehet nga jo me pak se shtatë (7) dhe jo më shumë se pesëmbëdhjetë (15) anëtarë. Numri i anëtarëve të Komisionit duhet të jetë gjithnjë tek.
3. Çdo Grup Parlamentar i Kuvendit përfaqësohet në Komision me se paku një (1) anëtar.
4. Në parim, gjatë përcaktimit të përbërjes së Komisionit duhet të merret parasysh proporcioni i përfaqësimit të grupeve parlamentare në Kuvend. Megjithatë Komisioni duhet të përbëhet nga deputetët e partive të pozitës dhe opozitës, në raporte sa më të përafërta përfaqësimi. Diferenca e anëtarëve të përgjithshëm në raport pozitë opozitë në Kuvend nuk mund të jetë me shume se një (1) anëtar i Komisionit.

Neni 9

Largimi nga Komisioni Hetimor

1. Anëtari i Komisionit mund të largohet nga Komisioni vetëm me iniciativën e tij në çdo kohë, përveç në periudhën pas përfundimit të procedurës së hetimeve dhe fillimit të shqyrtimit të rezultateve nga Komisioni.
2. Komisioni vendosë detyrimisht për largimin e një anëtari të Komisionit, nëse ai mungon tri (3) herë radhazi në punimet e Komisionit pa arsye të përligjshme.
3. Në rast largimi të një anëtari të Komisionit, kryetari i Komisionit informon menjëherë Kryesinë e Kuvendit për largimin e anëtarit të Komisionit.
4. Anëtarët e larguar të Komisionit duhen të zëvendësohen nga grupimi politik që ata përfaqësojnë, përveç rasteve kur konstatohet se anëtari pa arsye pengon punën e Komisionit.
5. Kuvendi në seancën e ardhshme vendosë për emërimin e anëtarit të ri të Komisionit.

Neni 10

Kryesuesi i Komisionit

1. Kryesuesi i Komisionit emërohet nga Kuvendi me rastin e themelimit të Komisionit. Kryesuesi zgjidhet nga radhët e njërit grup parlamentar i cili nuk është iniciator i Komisionit hetimor dhe nuk i përket partisë së koalicionit qeverisës. Zëvendës kryesuesi emërohet nga Kuvendi me propozim të iniciatorit ose grupit iniciator të Komisionit.
2. Kryesuesi i Komisionit udhëheq punën e Komisionit në përputhje me këtë ligj dhe vendimin e Kuvendit për themelimin e Komisionit. Në mungesë të kryesuesit, detyrat e tij kryhen nga zëvendëskryesuesi.

LIGJI PËR HETIM PARLAMENTAR

Neni 11
Mbledhjet e Komisionit

1. Mbledhja e parë Komisionit thirret nga kryesuesi i Komisionit, jo më vonë se katërmëdhjetë (14) ditë nga data e marrjes së vendimit të Kuvendit për themelimin e Komisionit.
2. Kryesuesi thërret mbledhjet e Komisionit konform planit të punës i cili miratohet nga Komisioni në njërën nga mbledhjet e para të Komisionit.
3. Me kërkesë të një të tretës (1/3) së anëtarëve të Komisionit, kryesuesi detyrimisht thërret mbledhjen e Komisionit për datën e kërkuar nga grupi propozues.
4. Anëtarët e Komisionit dhe stafi mbështetës obligohet të ruajë sekretin lidhur me informata dhe ecurinë e punës së Komisionit.
5. Dispozitat për punën e Komisioneve të përhershme të përcaktuara me Rregulloren e Punës të Kuvendit janë të zbatueshme përshtatshmërisht edhe për Komisionin hetimor, përveç rasteve kur ky ligj rregullon ndryshe.

Neni 12
Vendimmarrja

1. Mbledhjet dhe seancat e Komisionit mbahen nëse më shumë se gjysma e anëtarëve të tij është prezent (kuorumi).
2. Komisioni merr vendime me shumicën e thjeshtë të anëtarëve të pranishëm.
3. Në rastet kur gjatë mbledhjes konstatohet mungesa së kuoromit kryesuesi ndërpret mbledhjen për një kohë të caktuar. Në rast se brenda kësaj kohe nuk arrihet kuorumi, kryetari përfundon mbledhjen dhe thërret një mbledhje tjetër për një afat jo më të gjatë se shtatë (7) ditë.
4. Nëse një anëtar i një grupi parlamentar nuk merr pjesë tri (3) herë radhazi pa arsye atëherë Komisioni nga Kuvendi kërkon që anëtari të zëvendësohet, jo detyrimisht nga grupi i njëjtë parlamentar.

KREU IV
KRYERJA E HETIMEVE PARLAMENTARE

Neni 13
Të drejtat e dhe detyrat e Komisionit gjatë fazës së hetimeve

1. Me qëllim të ushtrimit të hetimeve, Komisioni ka të drejtë:
 - 1.1. ti thërras bartësit e funksioneve publike të dëgjohen para Komisionit;
 - 1.2. të thërras persona të tjerë fizik dhe juridik të dëgjohen para Komisionit;
 - 1.3. të thërras persona nga pika a dhe b të japin dëshmi nën betim;

- 1.4. te ketë qasje të pakufizuar në të gjitha dokumentet zyrtare;
 - 1.5. të kërkoj dhe të ngritë prova;
 - 1.6. të urdhëroj sjelljen e detyrueshme të personave nga nën-paragrafët 1.1., 1.2. dhe 1.3. të këtij paragrafi të thirrur për të jap dëshmi para Komisionit;
 - 1.7. të krijoj një grup hetues nga anëtarët e Komisionit për të zhvilluar hetime të caktuara nga radhët e anëtarëve të Komisionit.
2. Komisioni ka të drejtë të kërkojë ekspertizën e ekspertëve të pavarur gjatë kryerjes së detyrës. Mjetet financiare për këtë ekspertizë sigurohen nga Kuvendi.
 3. Puna e Komisionit mbështetet nga personeli i Kuvendit.

Neni 14 Fazat e punës së Komisionit

1. Puna e Komisionit ndahet në tri faza kryesore:
 - 1.1. faza e hetimeve;
 - 1.2. vlerësimi i hetimeve;
 - 1.3. përgatitja e raportit final.

Neni 15 Faza e Hetimeve

1. Komisioni e përpilon dhe e miraton planin e veprimit për çështjen e cila është objekt hetimi.
2. Plani i veprimit përmban veprime procedurale, hetimore dhe afatet kohore që do të ndiqen nga Komisioni për hetimin të çështjes, si dhe rrethin e personave që do dëgjohen dhe që merren si dëshmitarë ose ekspertë.
3. Plani i veprimit mund të ndryshoj gjatë zhvillimit të hetimeve, ne rastet kur ndodhin ngjarje të reja ose dalin prova të reja që lidhen me çështjen që hetohet.
4. Çdo anëtarë i Komisionit mund të propozojë veprime procedurale, ngritje të provave dhe veprime hetimore lidhur me çështjen.

Neni 16 Publiciteti i mbledhjeve të Komisionit

1. Mbledhjet e Komisionit janë publike, përveç rasteve kur parashihet ndryshe me ligj ose me rastet kur Komisioni vendos për seance te mbyllur.
2. Mbledhjet e Komisionit janë detyrimisht te mbyllura kur Komisioni bene vlerësimin e provave te mbyllura dhe me rastin e vendimmarrjes lidhur me to.
3. Komisioni vendos për seance te mbyllur në rastet kur kjo është e nevojshme për:

LIGJI PËR HETIM PARLAMENTAR

- 3.1. ruajtjen e fshehtësisë zyrtare;
 - 3.2. ruajtjen e informacionit të fshehtë i cili do të rrezikohet nga shqyrtimi i hapur;
 - 3.3. ruajtjen e rendit dhe respektimin e ligjit;
 - 3.4. mbrojtjen e jetës personale ose familjare të një personi që është i prekur nga proceduara;
 - 3.5. mbrojtjen e te dëmtuarve ose dëshmitarëve; dhe
 - 3.6. mbrojtjen e sekretit të ndërmarrjes.
4. Komisioni mund të vendos për mbledhje mbyllur ose me pjesëmarrje të kufizuar të publikut me shumicë të thjeshtë votash. Në këtë rast Komisioni vendosë për rrethin e personave që janë të autorizuar të jenë prezent në mbledhjen e Komisionit.
 5. Kërkesën për seancë të mbyllur ose pjesëmarrje të kufizuar mund ta bëjë:
 - 5.1. një (1) anëtarë i pranishëm Komisionit;
 - 5.2. dëshmitari;
 - 5.3. eksperti;
 - 5.4. personi që dëgjohet nga Komisioni.
 6. Vendimin për mbledhje të mbyllur ose të kufizuar e bënë publik kryesuesi i Komisionit në mbledhjen e hapur.
 7. Seancat e Komisionit incizohen vetëm përmes mjeteve elektronike zyrtare të Kuvendit dhe ruhen si sekret zyrtar përveç nëse Komisioni vendos ndryshe.
 8. Në mbledhjen e ardhshme të Komisionit aprovohet procesverbali i mbledhjes, i cili pas aprovimit nënshkruhet nga kryesuesi.

Neni 17

Mbajtja e rendit në mbledhjet e Komisionit

1. Për mbajtjen e rendit në mbledhjet e Komisionit përkujdesët kryesuesi.
2. Çdo pjesëmarrës prezent, përveç anëtarëve të Komisionit i cili nuk i përmbahen rendit në mbledhjet e Komisionit mund të largohet nga salla e mbledhjes. Nëse ata refuzojnë largimin, mund të urdhërohet largimi me dhunë nga organet e rendit.
3. Kundër personave nga paragrafi 2 i këtij neni mund të kërkohet nga prokuroria iniciimi i procedurës gjyqësore.
4. Komisioni gjithashtu mund të vendos t'u mohoj personave nga paragrafi 2 i këtij neni të drejtën për pjesëmarrje në mbledhjet e Komisionit.

Neni 18**Provat**

1. Komisioni vendos për marrjen dhe shqyrtimin e provave.
2. Dispozitat e KPPK lidhur me provat dhe dëshmitarët janë të zbatueshme përshtatshmërisht.
3. Me kërkesë të së paku 1/3 të anëtarëve të Komisionit duhet të ngritët çdo provë, përveç rasteve kur kjo nuk është konform procedurave ligjore.
4. Të gjithë personat fizik dhe juridik privat ose publik janë të obliguar ti dorëzojnë Komisionit të gjitha dokumentet ose provat tjera materiale që kërkohen nga ata.
5. Në rast të refuzimit ose vonesës së paarsyeshme të dorëzimit të provave nga subjektet e paragrafit 4 të këtij neni, Komisioni kërkon nga gjykata kompetente që ajo të siguroj provën përkatëse të kërkuar.
6. Gjykatat janë të obliguara t'i dorëzojnë Komisionit provat e kërkuara nga paragrafi 5 i këtij neni.

Neni 19**Dëshmitarët**

1. Komisioni harton listën e dëshmitarëve.
2. Lista mund të azhurnohet deri në fazën e mbylljes së hetimeve.
3. Komisioni edhe gjatë fazës së mbylljes së hetimeve kur konsideron që dëshmia e dëshmitarit mund ta ndryshoi esencialisht rrjedhën e procesit mund të vendos që ta dëgjoi edhe në fazën e përfundimit.
4. Komisioni thërret dëshmitarë për ti sqaruar rrethanat e ndryshme që lidhen me çështjen që hetohet.
5. Radhitja e dëshmimeve para Komisionit vendoset me konsensus. Nëse Komisioni nuk arrin konsensus radhitja vendoset me shumicën e thjeshtë të votave.
6. Dëshmitarët janë të obliguar ti përgjigjen letërthirrjes së Komisionit për të dhënë dëshmi. Letërthirrja duhet të përmbaj datën dhe orën, vendin, çështjen për të cilën është ngritur prova, të drejtat e dëshmitarit në procedurë si dhe pasojat ligjore në rast të mos përgjigjes së dëshmitarit letërthirrjes së Komisionit.
7. Në rast se dëshmitari nuk i përgjigjet letërthirrjes së Komisionit, Komisioni mund të kërkoj që ndaj dëshmitarëve të merren masa konform ligjeve në fuqi.
8. Dispozitat e KPPK lidhur me dëshmitarët janë përshtatshmërisht edhe për procedurën hetimore të Komisionit.
9. Organet publike janë të obliguara tu lejojnë nëpunësve ose punonjësve publik dëshminë para Komisionit, përveç rasteve kur ligji e parasheh ndryshe.
10. Dëshmitari është i detyruar të dëshmoj konform procedurave të këtij ligji dhe KPPK. Në të kundërtën dëshmitari mund të nënshtrohet sanksioneve ligjore të parapara me këtë ligj. Komisioni mund të kërkoj gjithashtu ngritjen e procedurës penale kundër dëshmitarit i cili nuk dëshmon konform detyrimeve të tij me këtë ligj ose me dispozitat e KPPK.

LIGJI PËR HETIM PARLAMENTAR

Neni 20
Intervistimi i dëshmitarit

1. Dëshmitarët intervistohen nga anëtarët e Komisionit.
2. Kryesuesi i Komisionit e informon dëshmitarin para fillimit të marrjes së dëshmisë lidhur me të drejtat dhe përgjegjësitë e tij në procedurë.
3. Dëshmitari është i obliguar ti përgjigjet pyetjeve të Komisionit, përveç rasteve kur parashihet ndryshe me dispozitat e KPPK.
4. Dëshmitari mund të refuzoj përgjigjen në pyetjet e palejueshme. Kryesuesi i Komisionit ka për detyrë të intervenoj ndaj një pyetje të palejueshme.

Neni 21
Ekspertiza

1. Ekspertet propozohen dhe caktohen nga anëtarët e Komisionit.
2. Ekspertët thirren dhe kanë detyrime, sipas dispozitave të parashikuara në KPPK.
3. Personi i cili thirret si ekspert ka për detyrë ti përgjigjet thirrjes dhe të jap ekspertizën e tij, përveç rasteve të parapara me nenin 178 KPPK.
4. Komisioni dhe eksperti merren vesh lidhur me afatin kohor për dhënien ose dorëzimin e ekspertizës. Afati kohor është i detyrueshëm për ekspertin. Në qoftë se eksperti e vonon ekspertizën për arsye të pajustificueshme, Komisioni mund të kërkoj që ndaj dëshmitarit të merren masa konform ligjeve në fuqi.
5. Ekspertët japin ekspertizën e tyre duke u bazuar në parimin e profesionalizimit dhe paañsisë

Neni 22
Përfundimi i hetimit

1. Hetimet përfundojnë me vendim të Komisionit, kur përmbushen pikat e planit të hetimeve dhe kur Komisioni krijon bindje të qartë për çështjen e objektit të hetimit.
2. Komisioni vendos për përfundimin e fazës së hetimit me konsensus. Në rast se nuk arrihet konsensusi Komisioni vendos me shumicë të thjeshtë votash.

KREU V
RAPORTI PËR KUVENDIN

Neni 23
Raporti përfundimtar

1. Pas përfundimit të hetimeve dhe vlerësimit të tyre përgatitet raporti përfundimtar i Komisionit. Raporti duhet të pasqyroj në mënyrë objektive rrjedhën e procedurës, konkluzionet e hetimeve, provat që kanë qar Komisionin në konkluzione dhe propozime për Kuvendin lidhur me çështjen e trajtuar.

2. Detajet mbi burimet e provave nuk publikohen në raportin përfundimtarë.
3. Raporti përfundimtar miratohet nga Komisioni me konsensus. Në rast se Komisioni nuk arrin konsensus vendoset me shumicë të thjeshtë votash.
4. Anëtarët e Komisionit të cilët nuk pajtohen me konkluzionet ose përmbajtjen e raportit përfundimtar kanë të drejt, ti paraqesin pikëpamjet e tyre lidhur me raportin më një mendim të veçantë me shkrim. Ky mendim duhet të përmbajë arsyetimin dhe duhet ti bashkëngjitet detyrimisht raportit përfundimtar.
5. Kryetari i Komisionit ia dorëzon raportin përfundimtar të Komisionit Kuvendit brenda dhjetë (10) ditëve nga dita e aprovimit të tij nga Komisioni. Kryesia e Kuvendit duhet ta radhisë në rend dite shqyrtimin e raportit në mbledhjen e Kuvendit brenda një afati pasues prej tridhjetë (30) ditëve nga dita e dorëzimit.
6. Raportit përfundimtar gjithashtu i bashkëngjitet vendimi i Kuvendit për themelimin e Komisionit dhe plani i hetimeve të Komisioni.
7. Provat materiale, dëshmitë e hetimit dhe ekspertiza arkivohen dhe ruhen në pajtim me ligjin.
8. Nëse është evidente se Komisioni nuk mund të arrijë të përgatisë raportin përfundimtar para përfundimit të legjislaturës përkatëse, Kuvendi mund të kërkojë raport të Komisionit mbi gjendjen aktuale të hetimit.
9. Me vendim të Kuvendit mund të kërkojë edhe raport i përkohshëm nga Komisioni.

KREU VI DISPOZITAT E TJERA

Neni 24 Buxheti i Komisionit

1. Për veprimtarinë e tij, Komisioni e ka fondin e veçantë të miratuar nga Kuvendi me propozim të Komisionit.
2. Komisioni menaxhon në mënyrë autonome me buxhetin e caktuar nga Kuvendi dhe paraqet raport sipas nevojave të Kuvendit.
3. Dispozitat përgjithshme ligjore të zbatuara nga gjykatat lidhur me kompensimin dhe shpenzimet lidhur me ekspertët dhe dëshmitarët janë të aplikueshme edhe për Komisionin.

Neni 25 Dispozitat përfundimtare

1. Komisioni mund të nxjerr rregulla të brendshme sipas nevojës, të cilat nuk mund të jenë në kundërshtim me këtë ligj dhe me Rregulloren e Kuvendit të Kosovës.

LIGJI PËR HETIM PARLAMENTAR

Neni 26
Hyrja në fuqi

Ky ligj hyn në fuqi pesëmbëdhjetë (15) ditë pas publikimit në Gazetën Zyrtare të Republikës së Kosovës.

Ligji Nr. 03/ L-176
4 qershor 2010

Shpallur me dekretin Nr. DL-024-2010, datë 28.06.2010 nga Presidenti i Republikës së Kosovës,
Dr. Fatmir Sejdiu.

LIGJI Nr. 03/L-179**PËR KRYQIN E KUQ TË REPUBLIKËS SË KOSOVËS**

Kuvendi i Republikës së Kosovës;

Në mbështetje të nenit 65 (1) të Kushtetutës së Republikës së Kosovës,

Miraton

LIGJ PËR KRYQIN E KUQ TË REPUBLIKËS SË KOSOVËS**Neni 1****Qëllimi**

Ky ligj rregullon statusin, veprimtarinë dhe burimet financiare të Kryqit të Kuq të Kosovës.

Neni 2**Fusha e zbatimit**

1. Kryqi i kuq i Kosovës është e vetmja Shoqatë Kombëtare e Kryqit të Kuq në Kosovë, e cila e zhvillon aktivitetin e vet humanitar, vullnetar, jofitimprurës në tërë territorin e Kosovës.
2. Kryqi i Kuq i Kosovës është ndihmëse e autoriteteve vendore për çështje humanitare në mbarë vendin dhe si i tillë gëzon përkrahjen e Institucioneve Qeveritare.
3. Kryqi i Kuq i Kosovës, në kohë paqeje dhe lufte ushtron veprimtari në bazë të Konventave të Gjenevës të 12 Gushtit 1949, Protokolleve Shtesë të viteve 1977 dhe 2005, Statutit të Lëvizjes Ndërkombëtare të Kryqit të Kuq dhe Gjysmëhënës së Kuqe dhe Statutit të Kryqit të Kuq të Kosovës.

Neni 3**Përkufizimet**

1. Shprehjet e përdorura në këtë ligj kanë këto kuptime:
 - 1.1. **Lëvizja Ndërkombëtare e Kryqit të Kuq dhe Gjysmëhënës së Kuqe** - Lëvizje botërore e përbërë nga Komiteti Ndërkombëtar i Kryqit të Kuq, Shoqatat Kombëtare dhe Federata Ndërkombëtare e Shoqatave të Kryqit të Kuq dhe Gjysmëhënës së Kuqe.
 - 1.2. **Shoqatat** - mekanizma ndihmëse të autoriteteve publike vendore në sferën humanitare dhe ofrojnë një numër shërbimesh, përfshirë ndihmën në raste fatkeqësish, programet sociale dhe ato të shëndetit.
 - 1.3. **Komiteti Ndërkombëtar i Kryqit të Kuq** - organizatë e paanshme, neutrale dhe e pavarur, misioni humanitar i së cilës është ta mbrojë jetën dhe dinjitetin e viktimave të luftës, të trazirave të brendshme dhe t'u ofrojë atyre ndihmë.

LIGJI PËR KRYQIN E KUQ TË REPUBLIKËS SË KOSOVËS

- 1.4. **Federata Ndërkombëtare e Shoqatave të Kryqit të Kuq dhe Gjysmëhënës së Kuqe** - organizata me e madhe humanitare në botë. Misioni i saj është të përmirësoj jetën e njerëzve në nevojë duke mobilizuar fuqinë e humanitetit. Federata ofron ndihmë viktimave të fatkeqësive dhe kombinon këtë aktivitet me fuqizimin e kapaciteteve të Shoqatave Kombëtare që janë anëtare të saj.
- 1.5. **Parimet Themelore** - Parime të Lëvizjes të definuara në Konferencën Ndërkombëtare të Kryqit të Kuq dhe Gjysmëhënës së Kuqe të cilat janë: Humanizmi, Paanësia, Neutraliteti, Pavarësia, Vullnetarizmi, Uniteti dhe Universaliteti.

Neni 4

Zbatimi i Parimeve Themelore

1. Kryqi i Kuq i Kosovës përmbush misionin e vet në bazë të Parimeve Themelore të Lëvizjes Ndërkombëtare të Kryqit të Kuq dhe Gjysmëhënës së Kuqe.
2. Institucionet Qeveritare në çdo kohë dhe rrethanë duhet të respektojnë zbatimin e Parimeve Themelore të Lëvizjes së Kryqit të Kuq dhe Gjysmëhënës së Kuqe nga Kryqi i Kuq i Kosovës sipas rezolutës 55/I të Asamblesë së Përgjithshme të Kombeve të Bashkuara të adoptuar me 19 Nëntor 1946.

Neni 5

Veprimtaria

1. Kryqi i Kuq i Kosovës realizon veprimtari humanitare dhe promovon njohuri mbi Lëvizjen e Kryqit të Kuq dhe Gjysmëhënës së Kuqe, edukimin shëndetësor të popullatës, mbrojtjen sociale, respektimin e të drejtës humanitare ndërkombëtare, mbrojtjen e të drejtave të njeriut dhe vlerave humanitare.
2. Kryqi i Kuq i Kosovës, me veprimtari të posaçme angazhohet në situatat e fatkeqësive natyrore, ekologjike dhe fatkeqësive të tjera me përmasa të gjëra, epidemive dhe konflikteve të armatosura.
3. Kryqi i Kuq i Kosovës në rast të konfliktit të armatosur, përmbushë detyrat e veta në përputhshmëri me konventat e Gjenevës të 12 gushtit 1949 për mbrojtjen e viktimave të luftës dhe Protokolleve shtesë.
4. Kryqi i Kuq i Kosovës zhvillon veprimtari në pajtim me legjisllacionin në fuqi të Republikës së Kosovës, Parimet Themelore të Lëvizjes Ndërkombëtare të Kryqit të Kuq dhe Gjysmëhënës së Kuqe, Statutin dhe Rregulloret e veta, traktatet Ndërkombëtare, Rezolutat e dala nga Konferenca Ndërkombëtare e Kryqit të Kuq dhe Gjysmëhënës së Kuqe dhe dokumenteve tjera të Lëvizjes Ndërkombëtare të Kryqit të Kuq dhe Gjysmëhënës së Kuqe.
5. Kryqi i Kuq i Kosovës në çdo kohë vepron në pajtim me rregullat e së drejtës ndërkombëtare humanitare.
6. Veprimtaria dhe organizimi i brendshëm i Kryqit të Kuq të Kosovës rregullohet me Statut të miratuar nga Kuvendi i Kryqit të Kuq të Kosovës dhe rregullore të brendshme.

Neni 6

Simbolet e Kryqit të Kuq të Kosovës

1. Emblema e Kryqit të Kuq të Kosovës është kryqi i kuq me pesë katror të barabartë në sfond të bardhë.

LIGJI PËR KRYQIN E KUQ TË REPUBLIKËS SË KOSOVËS

2. Flamuri i Kryqit të Kuq është pëlhurë e bardhë në formë katërkëndëshi në mesin e të cilit është emblema e Kryqit të kuq madhësia e të cilës është në proporcion me madhësinë e flamurit.
3. Përdorimi i emblemës dhe emrit të Kryqit të Kuq të Kosovës rregullohet me ligj të veçantë, në pajtim me Konventat e Gjenevës të vitit 1949, Protokolleve Shtesë dhe Rregullat mbi përdorimin e emblemës nga Shoqatat Kombëtare të vitit 1991.

Neni 7**Misioni i Kryqit të Kuq të Kosovës**

Misioni i Kryqit të Kuq i Kosovës është lehtësimi i vuajtjeve të individëve dhe bashkësive të rrezikuara përmes programeve të fokusuara, prioritare dhe të qëndrueshme si ndihmesë autoriteteve qendrore dhe lokale, në përputhje me Parimet Themelore të Lëvizjes së Kryqit të Kuq dhe Gjysmëhënës së Kuqe.

Neni 8**Karakterit dhe bashkëpunimi ndërkombëtar**

1. Kryqi i Kuq i Kosovës obligohet t'i përmbush detyrat e Lëvizjes Ndërkombëtare të Kryqit të Kuq dhe Gjysmëhënës së Kuqe si komponentë e saj dhe si anëtare e Federatës Ndërkombëtare të Shoqatave të Kryqit të Kuq dhe Gjysmëhënës së Kuqe.
2. Kryqi i Kuq i Kosovës bashkëpunon dhe zhvillon marrëdhënie me komponentët e Lëvizjes Ndërkombëtare të Kryqit të Kuq dhe Gjysmëhënës së Kuqe, organizatat ndërkombëtare humanitare, shëndetësore dhe sociale.

Neni 9**Bashkëpunimi me institucionet vendore**

1. Kryqi i Kuq i Kosovës bashkëpunon me autoritetet shtetërore të të gjitha niveleve, duke përfshirë personat fizik dhe juridik.
2. Për përmbushjen e detyrave të veta, Kryqi i Kuq i Kosovës mund të kërkoj shënime dhe informata nga institucionet e ndryshme për ndihmesë në veprimtarinë e tij sipas paragrafit 1 të këtij neni.

Neni 10**Detyrat**

1. Kryqi i Kuq i Kosovës ka për detyrë të:
 - 1.1. veprojë në pajtim me Konventat e Gjenevës të 12 Gushtit 1949 dhe Protokollet Shtesë për ndihmë viktimave, në konfliktet e armatosura dhe në kohë paqaje;
 - 1.2. lehtësojë vuajtjet sociale njerëzve në nevojë përmes organizimit të aksioneve të solidaritetit në bashkëpunim me partnerët vendor dhe ndërkombëtar;

LIGJI PËR KRYQIN E KUQ TË REPUBLIKËS SË KOSOVËS

- 1.3. kërkojë, pranojë dhe shpërndajë ndihma humanitare të organizatave ndërkombëtare, shoqatave kombëtare të kryqit të kuq/ gjysmëhënës së kuqe dhe donatorëve tjerë për nevojat e popullatës në Republikën e Kosovës;
- 1.4. organizojë ndihmë humanitare për shtetet tjera në rast nevoje;
- 1.5. kontribuojë në mbrojtjen shëndetësore të popullatës përmes programit të shëndetësisë, promovimeve, trajnimeve në edukimin shëndetësor, të ndihmës së parë dhe projekteve të ndryshme të kësaj fushe;
- 1.6. trajnojë dhe certifikojë ligjëruesit për projektin e Ndhmës së Parë;
- 1.7. bëjë aftësimin dhe certifikimin e kandidatëve për Ndhmën e Parë të cilët aplikojnë për patentë shofer, sipas Ligjit për sigurinë në komunikacionin rrugor;
- 1.8. organizojë aktivitete për vetëdijesimin e popullatës për dhurimin vullnetar të gjakut në bashkëpunim me Qendrën Kombëtare të Transfuzionit të Gjakut;
- 1.9. zhvillojë aktivitete në fushën e shërbimit të kërkimit sipas nenit 11 të këtij ligji;
- 1.10. përhapë njohuri për të drejtën ndërkombëtare humanitare, parimet themelore të Lëvizjes Ndërkombëtare të Kryqit të Kuq dhe Gjysmëhënës së Kuqe;
- 1.11. bashkëpunojë me autoritetet publike për promovimin e të drejtës ndërkombëtare humanitare dhe mbrojtjen e emblemës, emërtimeve së kryqit të kuq, gjysmëhënës së kuqe dhe kristalit të kuq;
- 1.12. bëjë njoftimin e popullatës për rrezikun nga minat dhe mjetet e pashpërthyer;
- 1.13. angazhojë rininë në zbatimin e aktiviteteve të Kryqit të Kuq të Kosovës;
- 1.14. menaxhojë me pronën dhe mjetet e Kryqit të Kuq të Kosovës;
- 1.15. aftësoj qytetarët për kujdes shtëpiak të të sëmurëve dhe organizojë shërbime shtëpiake.
- 1.16. kryejë edhe detyra tjera, sipas nevojës, në pajtim me ligjet në fuqi.

Neni 11
Shërbimi i Kërkimit

1. Në kuadër të Kryqit të Kuq të Kosovës vepron shërbimi i kërkimit i cili:
 - 1.1. ndihmon në rivënien e lidhjeve familjare kur njerëzit ndahen apo nuk e dinë çfarë ka ndodhur me anëtarët e tjerë të familjes, si rrjedhojë e konflikteve të armatosura, trazirave, fatkeqësive natyrore apo situatave tjera për të cilat kërkohet veprim humanitar;
 - 1.2. mban përgjegjësinë e menaxhimit të një rrjeti kombëtar efektiv që ka për qëllim rivënien e lidhjeve familjare në përputhje me dispozitat relevante të statutit të tij, të rezolutave të Lëvizjes Ndërkombëtare të Kryqit të Kuq dhe Gjysmëhënës së Kuqe dhe të Konventave të Gjenevës të vitit 1949;

LIGJI PËR KRYQIN E KUQ TË REPUBLIKËS SË KOSOVËS

- 1.3. zhvillon aktivitete për rivënien e lidhjeve familjare që përfshijnë parandalimin e zhdukjes dhe ndarjes, rivënien dhe mbajtjen e kontaktit midis anëtarëve të familjes dhe zbardhjen e fatit të personave të zhdukur;
- 1.4. vepron në përputhje me praktikat e punës të shërbimit të kërkimit dhe në bashkëpunim me Agjencinë Qendrore të Komitetit Ndërkombëtar të Kryqit të Kuq për Kërkim dhe me shërbimet e kërkimit të shoqatave kombëtare si komponent i rrjetit mbarë botëror të lidhjeve familjare të Kryqit të Kuq dhe Gjysmëhënës së Kuqe.

Neni 12
Aktivitetet tradicionale

1. Kryqi i Kuq i Kosovës organizon këto aktivitete tradicionale:
 - 1.1. shënimin e 27 prillit, ditës së personave të zhdukur në Kosovë;
 - 1.2. solidarizimin me ditën e fëmijëve jetim me 20 maj;
 - 1.3. javën e Kryqit të Kuq prej 8-15 maj;
 - 1.4. javën e luftës kundër Tuberkulozit prej 14 - 21 Shtator; dhe
 - 1.5. solidariteti në Vepër gjatë tërë muajit Tetor.

Neni 13

1. Gjatë Javës së Kryqit të Kuq, Javës së luftës së Tuberkulozit dhe Muajit të Solidaritetit paguhen kontributet në favor të Kryqit të Kuq të Kosovës:
 - 1.1. tre përqind (3%) nga vlera e biletës për udhëtim në komunikacionin ndërurban dhe ndërkombëtar, ajror, hekurudhor dhe rrugor;
 - 1.2. tre përqind (3%) nga vlera nominale e pullës postare në të gjitha dërgesat përveç gazetave dhe revistave;
 - 1.3. tre përqind (3%) nga çmimi i çdo bilete të shitur për shfaqjet kinematografike, teatrore, koncerte, festivale, panairë dhe ngjarje sportive;
 - 1.4. gjatë kryerjes së detyrave të parapara në nenin 10, paragrafi 1.2, 1.3 dhe 1.4 dhe neni 12, Kryqi i Kuq i Kosovës organizon aktivitete për grumbullimin e dhurimeve nga popullata.

Neni 14
Burimet Financiare

1. Për realizimin e detyrave dhe obligimeve të përcaktuara me këtë ligj Kryqi i Kuq i Kosovës siguron mjete financiare nga:
 - 1.1. anëtarësimi në Kryqin e Kuq të Kosovës;
 - 1.2. veprimtaritë për realizimin e të cilave Republika e Kosovës, personat fizik dhe juridik ia besojnë Kryqit të Kuq të Kosovës;

LIGJI PËR KRYQIN E KUQ TË REPUBLIKËS SË KOSOVËS

- 1.3. aktivitetet tradicionale;
- 1.4. donacionet nga personat fizik dhe juridik të Republikës së Kosovës dhe shteteve të jashtme;
- 1.5. të ardhurat nga pronat dhe patundshmëritë e Kryqit të Kuq të Kosovës;
- 1.6. të hyrat nga realizimet e programeve të kontraktuara me marrëveshje të bashkëpunimit me ministrinë përkatëse;
- 1.7. sigurimi i obligueshëm i automjeteve, një përqind (1%) nga bruto primi i vlerës së sigurimit të automjetit;
- 1.8. nga fondi i ndarë për mbështetje humanitare nga Lotaria e Kosovës, në pajtim me legjislacionin në fuqi;
- 1.9. Kryqi i Kuq i Kosovës nuk pranon donacione që drejtpërsëdrejti burojnë nga të ardhurat e veprimtarive që bien ndesh me parimet themelore të Lëvizjes Ndërkombëtare të Kryqit të Kuq dhe Gjysmëhënës së Kuqe.

Neni 15
Menaxhimi financiar

1. Mjetet e grumbulluara në të holla në bazë të këtij ligji, deponohen në llogarinë bankare të Kryqit të Kuq të Kosovës.
2. Mjetet deponohen më së largu në afat prej tridhjetë (30) ditësh prej ditës së inkasimit në institucionet përkatëse.
3. Të gjitha këto mjete përdoren për zhvillimin e programeve me qëllime humanitare në përputhje me Parimet Themelore të Lëvizjes Ndërkombëtare të Kryqit të Kuq dhe Gjysmëhënës së Kuqe.

Neni 16
Përkrahja institucionale

1. Qeveria e Republikës së Kosovës i siguron mjete Kryqit të Kuq të Kosovës, që të veprojnë si ndihmëse në sferën humanitare për përmbushjen e detyrave sipas nenit 10 të këtij ligji.
2. Qeveria e Republikës së Kosovës sipas nevojës dhe kërkesave nga Kryqi i Kuq i Kosovës mund të nxjerrë akte përkatëse nënligjore.

Neni 17
Lehtësimet

1. Kryqi i Kuq i Kosovës lirohet nga:
 - 1.1. doganat, tatimet dhe taksat në mjete të cilat i realizon sipas këtij ligji, përfshirë edhe mjetet tjera të destinuara për qëllime humanitare në pajtim me legjislacionet në fuqi;
 - 1.2. pagesat e taksave në kërkesat e bëra organeve shtetërore;
 - 1.3. obligimet e pagesës për dërgesat postare për shërbimin e kërkimit;
 - 1.4. obligimet e pagesës për të gjitha shërbimet postare në rast të fatkeqësive të ndryshme.

2. Kryqi i Kuq i Kosovës për veprimtarinë e vet shërbimet komunale dhe telefonike i paguan si amvisni.

Neni 18

Mbikëqyrjen e zbatimit të këtij ligji e bëjnë ministrinë përkatëse në pajtim me kompetencat e tyre.

Neni 19

Dispozitat ndëshkuese

Për mospërfillje të detyrimeve të përcaktuara në nenin 13 nën-paragrafët 1.1, 1.2, 1.3 dhe nenin 14 paragrafët 1.7, 1.8, 1.9, gjykata kompetente për kundërvajtje i cakton dënim me të holla, personit juridik, në shumën prej njëmijë (1000) deri në tremijë (3000) Euro, ndërsa personit fizik përkatësisht përfaqësuesit ligjor të personit fizik, në shumë prej pesëqind (500) deri njëmijë (1000) Euro.

Neni 20

Shfuqizimi i akteve

Me hyrjen në fuqi të këtij ligji, shfuqizohen të gjitha dispozitat ligjore që rregullojnë këtë fushë.

Neni 21

Hyrja në fuqi

Ky ligj hyn në fuqi pesëmbëdhjetë (15) ditë pas publikimit në Gazetën Zyrtare të Republikës së Kosovës.

Ligji Nr. 03/ L-179

10 qershor 2010

**Shpallur me Dekretin DL-025-2010, datë 02.07.2010 nga Presidenti i Republikës së Kosovës,
Dr. Fatmir Sejdiu**

LIGJI Nr. 03/L-180

PËR PËRDORIMIN DHE MBROJTJEN E EMBLEMËS TË KRYQIT TË KUQ, EMBLEMAVE TË TJERA DALLUESE DHE SINJALEVE

Kuvendi i Republikës së Kosovës;

Në mbështetje të nenit 65 (1) të Kushtetutës së Republikës së Kosovës,

Miraton

LIGJ PËR PËRDORIMIN DHE MBROJTJEN E EMBLEMËS TË KRYQIT TË KUQ, EMBLEMAVE TË TJERA DALLUESE DHE SINJALEVE

Neni 1 Qëllimi i Ligjit

Ky ligj rregullon përdorimin, mbrojtjen e emblemsë të kryqit të kuq, gjysmëhënës së kuqe dhe kristalit të kuq, emërtimet e kryqit të kuq, gjysmëhënës së kuqe dhe kristalit të kuq, dhe shenjave dalluese për identifikimin e njësisve mjekësore dhe transportuese në kohë të konfliktit të armatosur dhe në paqe.

Neni 2 Përkufizimet

1. Shprehjet e përdorura në këtë ligj kanë këto kuptime:
 - 1.1. **Emblema e përdorur si emblema mbrojtëse** – në kohë të konfliktit emblema mbrojtëse është shenjë dalluese e përdorur për mbrojtjen e objekteve, personelin dhe njësitet mjekësore dhe transportuese e miratuar me Konventat e Gjenevës dhe Protokollet Shtesë. Për këtë arsye, dimensionet e emblemsë janë sa më të mëdha që është e mundshme.
 - 1.2. **Emblema e përdorur si emblema treguese** - shenjë e cila tregon që personi apo objekti ka të bëjë me ndonjë nga institucionet e Lëvizjes Ndërkombëtare të Kryqit të Kuq dhe Gjysmëhënës së Kuqe. Emblema duhet të jetë e madhësisë së vogël.
 - 1.3. **Shoqatat** - mekanizma ndihmëse të autoriteteve publike vendore në sferën humanitare dhe ofrojnë një numër shërbimesh, përfshirë ndihmën në raste fatkeqësish, programet sociale dhe ato të shëndetit.

Neni 3 Përdorimi mbrojtës i emblemsë nga shërbimet mjekësore të forcave të armatosura

1. Nën kontrollin e Ministrisë të Forcës së Sigurisë të Kosovës dhe Ministrisë së Shëndetësisë, shërbimet mjekësore të forcave të armatosura të Republikës së Kosovës, në kohë të paqes dhe konfliktit të armatosur, përdorin emblemen e Kryqit të Kuq për të shënuar objektet, personelin mjekësor dhe fetar, njësitet mjekësore dhe mjetet transportuese në tokë, ujë dhe ajër.

LIGJI PËR PËRDORIMIN DHE MBROJTJEN E EMBLEMËS TË KRYQIT TË KUQ, EMBLEMAVE TË TJERA DALLUESE DHE SINJALEVE

2. Personeli mjekësor bartë në krah shirit dhe kartelë identifikuese, të cilat jepen nga ana e Ministrisë së Shëndetësisë dhe Forcës së Sigurisë të Kosovës.
3. Personelit fetar me shërbim në forcat e armatosura, i jepet e njëjta mbrojtje sikurse personelit mjekësor dhe identifikohet në të njëjtën mënyrë.
4. Shërbimet mjekësore dhe personeli fetar në forcat e armatosura, pa paragjykim ndaj emblemës së tyre, mund të përdorin përkohësisht cilëndo nga emblemat dalluese të pranuar, që gëzojnë statusin e njëjtë, me Konventat e Gjenevës dhe Protokollet shtesë.

Neni 4**Përdorimi mbrojtës i emblemës nga spitalet dhe njësitë tjera civile mjekësore**

1. Në kohë të konfliktit të armatosur, me autorizim dhe kontroll speciale nga Ministria e Shëndetësisë, personeli mjekësor, spitalet dhe njësitet tjera mjekësore civile, transportuesit mjekësor civil të angazhuar për transport dhe trajtim të të plagosurve, sëmurëve dhe anije mbyturve përdorin emblemën si shenjë mbrojtëse.
2. Personeli civil mjekësor mban shirit në krah dhe kartelë identifikuese me emblemë të cilat jepen nga Ministria e Shëndetësisë.
3. Personeli fetar pranë spitaleve dhe njësive tjera mjekësore identifikohen në të njëjtën mënyrë.

Neni 5**Përdorimi mbrojtës i emblemës nga Kryqi i Kuq i Kosovës**

1. Kryqi i Kuq i Kosovës autorizohet nga Ministria e Shëndetësisë të vëjë në dispozicion shërbimeve mjekësore të forcave të armatosura, personel mjekësor, njësite mjekësore dhe transportuese.
2. Personeli mjekësor, njësitet mjekësore dhe transportuese i përmbahen ligjeve dhe rregullave të ushtrisë dhe autorizohen nga Ministria e Forcës së Sigurisë të Kosovës të përdorin emblemën e kryqit të kuq si emblemë mbrojtëse apo të përdorin përkohësisht emblemat dalluese të tjera të njohura dhe me status të njëjtë, me Konventat e Gjenevës dhe Protokollet shtesë.
3. Kryqi i Kuq i Kosovës autorizohet të përdorë emblemën si mjet mbrojtës për personelin e vet mjekësor dhe njësitet mjekësore në përputhshmëri me nenin 4 paragrafi 1. dhe 2. të këtij ligji.

Neni 6**Përdorimi tregues i emblemës nga Kryqi i Kuq i Kosovës**

1. Kryqi i Kuq i Kosovës, në pajtim me ligjin në fuqi, përdorë emblemën si mjet tregues për të treguar se një person apo objekt i takon Kryqit të Kuq të Kosovës.
2. Kryqi i Kuq i Kosovës zbaton Rregullat për përdorimin e Emblemës të Kryqit të Kuq apo të Gjysmëhënës së Kuqe nga ana e Shoqatave Kombëtare të rishqyrtuara në vitin 1991.
3. Shoqatat Kombëtare, të shteteve tjera, të pranishme në territorin e Republikës së Kosovës, me pëlqim të Kryqit të Kuq të Kosovës, kanë të drejtë të përdorin emblemën në të njëjtat kushte.

Neni 7

Përdorimi i emblemës nga ana e Organizatave Ndërkombëtare të Kryqit të Kuq dhe Gjysmëhënës së Kuqe

1. Komiteti Ndërkombëtar i Kryqit të Kuq dhe Federata Ndërkombëtare e Shoqatave Kombëtare të Kryqit të Kuq dhe Gjysmëhënës së Kuqe përdorin emblemën e kryqit të kuq dhe gjysmëhënës së kuqe në çdo kohë dhe për të gjitha aktivitetet e tyre.
2. Në situata të jashtëzakonshme, Komiteti Ndërkombëtar i Kryqit të Kuq dhe Federata Ndërkombëtare e Shoqatave Kombëtare të Kryqit të Kuq dhe Gjysmëhënës së Kuqe dhe personeli i tyre i autorizuar mund të përdorin kristalin e kuq.

Neni 8

Dispozitat mbikëqyrëse

1. Autoritetet e Republikës së Kosovës në çdo kohë sigurojnë zbatim të rregullave mbi përdorimin e emblemës dhe emërtimeve të kryqit të kuq, gjysmëhënës së kuqe, kristalit të kuq dhe shenjat e tyre dalluese.
2. Autoritetet e Republikës së Kosovës ndërmarrin masa përkatëse për parandalimin e keqpërdorimit:
 - 2.1. duke përhapur njohuri mbi rregullat për përdorimin e emblemës së kryqit të kuq, sa më shumë që është e mundur me forcat e armatosura, forcat policore, autoritetet dhe popullata civile;
 - 2.2. duke nxjerr urdhëzime për autoritetet kombëtare civile dhe ushtarake për përdorimin e emblemeve dalluese në përputhshmëri me Konventat e Gjenevës dhe Protokollet e tyre shtesë dhe duke marrë masa të nevojshme penale, sanksione administrative dhe disiplinore në rastet e keqpërdorimit.

Neni 9

Keqpërdorimi i emblemës së përdorur si emblemë mbrojtëse në kohë të konfliktit të armatosur

1. Kushdo që në kohë të konfliktit të armatosur me paramendim ose me urdhër ka bërë keqpërdorim tradhëtues të kryqit të kuq, gjysmëhënës së kuqe, kristalit të kuq dhe shenjave tjera dalluese duke i shkaktuar vdekje, lëndime të rënda trupore apo shëndetësore kundërshtarit, ka bërë krim lufte dhe vepra e tillë dënohet sipas dispozitave të ligjit në fuqi.
2. Kushdo që në kohë të konfliktit të armatosur me paramendim dhe pa të drejtë ka përdorur emblemën e kryqit të kuq, gjysmëhënës së kuqe, kristalin e kuq apo shenjat dalluese ose çfarëdo shenjë tjetër që mund të duket si imitim dhe mund të shkaktoj huti, dënohet sipas dispozitave të ligjit në fuqi.

Neni 10

Keqpërdorimi i emblemës së përdorur si emblemë treguese në kohë paqeje dhe konflikti të armatosur

1. Kushdo që përdorë me paramendim dhe pa të drejtë, emblemën dhe fjalët kryq i kuq, gjysmëhënës së kuqe dhe kristal i kuq, emërtimet apo shenjat që mund të duken si imitime dhe mund të shkaktojnë huti pa marrë parasysh arsyen e përdorimit si dhe kushdo që ka përdorur emblemat apo fjalët e përmendura më lartë në shenja, postera, lajmërimi, broshura, dokumente komerciale, apo ua kanë ngjitur këto emblema apo fjalë paketimeve të sendeve, të cilat janë ofruar për shitje dhe kanë dalë si të tilla në qarkullim dënohet me të holla prej një mijë (1000) deri pesë mijë (5000) Euro.

2. Nëse shkelja është bërë nga menaxhmenti i një kompanie komerciale, firme tregtare, shoqërive tjera dënimi i shqiptohet personit që ka bërë apo ka urdhëruar shkeljen.

Neni 11

Keqpërdorimi gjatë regjistrimit të bizneseve

Refuzohet regjistrimi i asociacioneve, shoqërive, bizneseve, fabrikave, kompanive, modeleve industriale dhe dizajneve që përdorin emblemën dhe emërtimeve kryq i kuq, gjysmëhënë e kuqe apo kristal i kuq, pa autorizim ngase paraqet keqpërdorim dhe shkelje të këtij ligji.

Neni 12

Roli i Kryqit të Kuq të Kosovës në rastet e keqpërdorimit

Kryqi i Kuq i Kosovës bashkëpunon me autoritetet e Republikës së Kosovës në përpjekje për parandalimin e çfarëdo keqpërdorimi. Njofton autoritetet kompetente për keqpërdorime dhe merr pjesë në seancat gjyqësore penale, civile apo administrative

Neni 13

Dispozitat kalimtare

Autoritetet e Republikës së Kosovës urdhërojnë konfiskimin e mjeteve dhe sendeve të shënuar si mall që është objekt i shkeljeve të këtij ligji, kërkojnë largimin e emblemës dhe fjalëve kryq i kuq, gjysmëhënë e kuqe dhe kristal i kuq si shtytës të shkeljes dhe urdhërojnë shkatërrimin e pajisjeve të përdorura për riprodhimin e tyre.

Neni 14

Zbatimi i këtij ligji

Ministria e Shëndetësisë dhe Ministria e Forcës së Sigurisë bëjnë mbikëqyrjen e zbatimit të këtij ligji dhe nxjerrjen e akteve nënligjore.

Neni 15

Hyrja në fuqi

Ky ligj hyn në fuqi pesëmbëdhjetë (15) ditë pas publikimit në Gazetën Zyrtare të Republikës së Kosovës.

Ligji Nr. 03/ L-180

10 qershor 2010

**Shpallur me Dekretin DL-026-2010, datë 02.07.2010 nga Presidenti i Republikës së Kosovës,
Dr. Fatmir Sejdiu**

LIGJI Nr. 03/L-165

PËR PËRCAKTIMIN E TË DREJTAVE DHE MBROJTJEN E TOPOGRAFISË SË QARQEVE TË INTEGRUARA

Kuvendi i Republikës së Kosovës;

Në mbështetje të nenit 65 (1) të Kushtetutës së Republikës së Kosovës,

Miraton

LIGJ PËR PËRCAKTIMIN E TË DREJTAVE DHE MBROJTJEN E TOPOGRAFISË SË QARQEVE TË INTEGRUARA

Neni 1 Qëllimi

1. Ky ligj rregullon kushtet dhe procedurat për regjistrimin e të drejtave dhe mbrojtjen për topografit e qarqeve të integruara-në tekstin e mëtejme topografit, si dhe zbatimin e këtyre të drejtave.
2. Dispozitat e këtij ligji nuk vlejné për çështje që kanë të bëjnë me patenta dhe të drejta të autorit, duke kufizuar rikrijimin e vizatimeve ose paraqitjeve të tjera artistike të topografive me anë të kopjimit të tyre në dy dimensione.

Neni 2 Përkufizimet

1. Shprehjet e përdorura në këtë ligj kanë këto kuptime:
 - 1.1. **ZPI** - Zyra për Pronësi Industriale.
 - 1.2. **Qarqet e integruar** - forma finale ose e ndërmjetme e një produkti i cili realizon ekzekutimin e një funksioni elektronik, ku të paktën njëri prej elementeve është aktiv dhe njëri ose të gjithë elementet ndërmjetës janë vendosur integralisht në pjesë materialit ose prej pjese materialit, pra në pjesën e brendshme ose të jashtme të materialit;
 - 1.3. **Topografia e qarkut të integruar** - një vendosje tredimensionale e çfarëdoshme, e shprehur prej elementesh, ku të paktën njëri është aktiv dhe ndërmjetësohet në qarqet e integruara, apo vendosje tredimensionale e përgatitur për prodhimin e një qarku të integruar;
 - 1.4. **Shfrytëzimi tregtar i topografive** - prodhimi, shitja, qiradhënia ose ndonjë metodë tjetër të përhapjes tregtare, e lidhur drejtpërdrejt me një topografi prodhuar në bazë të topografisë.
 - 1.5. **Dokument i bartjes** - kontrata mbi bartjen e të drejtës apo çdo dokument i shkruar i bartjes së të drejtës i vërtetuar në pajtim me legjislacionin në fuqi.

LIGJI PËR PËRCAKTIMIN E TË DREJTAVE DHE MBROJTJEN E TOPOGRAFIË SË QARQEVE TË INTEGRUARA

Neni 3
E drejta e mbrojtjes

1. E drejta e mbrojtjes së një topografie garantohet për të gjithë krijuesit.
2. Kur një topografi është produkt i më shumë krijuesve, e drejta do të aplikohet në favor të të gjithë këtyre krijuesve.
3. Kur topografia është krijuar si rrjedhojë e punës së krijuesit apo në bazë të porosisë, e drejta e mbrojtjes garantohet në favor të punëdhënësit të krijuesit apo të personit që ka dhënë porosinë me përjashtim të rasteve kur në kontratë parashikohet ndryshe.

Neni 4

1. Personat e huaj, që kërkojnë të mbrojnë një topografi, gëzojnë të njëjtat të drejta si personat vendas, në përputhje me traktatet dhe konventat ndërkombëtare ose në bazë të parimit të reciprocitetit.
2. Personat fizikë dhe juridikë që nuk kanë vendbanim ose selinë kryesore të veprimtarisë së tyre në Kosovë duhet të përfaqësohen nga përfaqësuesit e autorizuar të pronësisë industriale dhe duhet të veprojnë përmes tij në të gjitha procedurat në ZPI.

Neni 5
Procedura e mbrojtjes

1. ZPI jep të drejtën për regjistrim dhe mbrojtje të topografisë.
2. Një topografi regjistrohet dhe mbrohet nëse ajo është origjinale.
3. Një topografi konsiderohet origjinale nëse është rezultat i përpjekjeve intelektuale të vetë krijuesit dhe në momentin e krijimit nuk përbën rast të zakonshëm në industrinë e topografive, kur ajo u krijua.
4. Kur një topografi përbëhet nga elementë të zakonshëm në industri atëherë mbrohet vetëm kombinimi i këtyre elementeve, duke provuar se ai i plotëson kushtet, lidhur me origjinalitetin, në përputhje me paragrafin 3. të këtij neni.
5. Procedurën e regjistrimit dhe anulimit të vendimit për regjistrim të topografive e zbaton ZPI.

Neni 6
Ankimi administrativ

1. Pala e pakënaqur ka të drejtë ankese në afat prej pesëmbëdhjetë (15) ditëve kundër vendimeve të ZPI. Ankesa i drejtohet komisionit i cili obligohet në afat prej tridhjetë (30) ditësh nga data e pranimit të ankesës të vendos dhe të njoftoi palën.
2. Komisioni formohet me vendim të Sekretarit të Përhershëm të MTI-së

3. Nëse komisioni nuk përgjigjet në afatin e caktuar ose kthen përgjigje me të cilën pala është e pakënaqur, pala mund të ngritë konflikt administrativ në Gjykatën Supreme të Republikës së Kosovës brenda tridhjetë (30) ditësh.

Neni 7

Kufizimi i të drejtave të mbrojtjes

1. Pronari i topografisë së mbrojtur ka të drejtat të shfrytëzimit tregtar përfshirë të drejtën e autorizimit apo të ndalimit të ndonjëres prej akteve të mëposhtme:
 - 1.1. riprodhimi i topografisë, në kuptim apo formë;
 - 1.2. importimi, shitja apo ndonjë formë tjetër e përhapjes së topografisë ose e produkteve që përfshijnë qarkun e integruar, i cili ka lidhje me topografinë respektive;
2. Të drejtat e parashikuara në paragrafin 1. të këtij neni nuk zbatohen në ndonjë koncept, proces, sistem, riprodhim me qëllim të analizimit, për qëllime mësimdhënie, inkorporim teknik në topografi, me përjashtim të vetë topografisë.

Neni 8

1. Një topografi konsiderohet e mbrojtur kur ajo regjistrohët në regjistrin e topografisë.
2. ZPI mban regjistrin e topografive të aplikuara dhe regjistrin e topografive të mbrojtura të cilët janë të hapur për publikun.
3. Të drejtat për pronarin e topografisë së mbrojtur hyjnë në fuqi në datat e mëposhtme:
 - 3.1. data e depozitimit e aplikacionit për mbrojtje, në bazë të nenit 9 të këtij ligji;
 - 3.2. data kur topografia respektive është tregtuar për herë të parë kudo në botë.
4. Të drejtat kanë afat deri në dhjet (10) vjet nga datat e mëposhtme:
 - 4.1. fundi i vitit kalendarik, në të cilin topografia është tregtuar për herë të parë kudo në botë;
 - 4.2. fundi i vitit kalendarik në të cilin kërkesa për mbrojtje është depozituar në formën e kërkuar nga ligji.
5. Të drejtat mund të humbasin edhe para periudhës së përcaktuar në paragrafin 4. të këtij neni, nëse nuk janë paguar tarifatat në përputhje me ligjin ose pronari i së drejtës të topografisë së mbrojtur heq dorë me shkrim nga mbrojtja.
6. Në qoftë se një topografi nuk është shfrytëzuar komercialisht, të drejtat shfuqizohen pesëmbëdhjetë (15) vjet pas datës së fiksimit apo kodimit të parë nëse gjatë kësaj periudhe nuk është paraqitur aplikacioni për regjistrim.

LIGJI PËR PËRCAKTIMIN E TË DREJTAVE DHE MBROJTJEN E TOPOGRAFIË SË QARQEVE TË INTEGRUARA

Neni 9
Parashtrimi i Kërkesës

1. Procedura për regjistrimin e së drejtës së mbrojtjes fillon me parashtrimin e kërkesës në ZPI.
2. Kërkesa lidhur me topografit për të cilat është kërkuar mbrojtje duhet të dorëzohen me shkrim në ZPI.
3. Kërkesa përmban si vijon:
 - 3.1. emërtimin e topografisë;
 - 3.2. emrin dhe adresën e parashtruesit;
 - 3.3. dukjen për topografinë të shoqëruara me pjesët e tyre;
 - 3.4. një ekstrakt që përmban funksionet elektronike ose funksionet e një qarku të integruar;
 - 3.5. materialin bazë të topografisë së mbrojtur;
 - 3.6. një dokument të shkruar që vërteton datën kur topografia është shfrytëzuar për herë të parë komercialisht;
 - 3.7. parashtruesi i kërkesës mund të deklarojë materialin e referuar në këtë nen, ose pjesë të tij, si sekret tregtar, materiali i cekur nuk është i hapur për publikun, ky nen nuk do të ketë efekt në rastin kur hapja e materialit bëhet me urdhër të gjykatës ose të autoritetit tjetër përgjegjës, në rastet kur kemi të bëjmë me shkeljen e të drejtave ekskluzive.
 - 3.8. për çdo topografi depozitohet një kërkesë e veçantë.
4. Nuk mund të parashtrohet një kërkesë pas një periudhe dy (2) vjeçare nga data kur një topografi është shfrytëzuar për herë të parë komercialist.

Neni 10
Shqyrtimi i Kërkesës

1. Çdo kërkesë duhet të verifikohet nëse i plotëson kushtet e përcaktuara në nenin 9 të këtij ligji. Nëse konstatohen mangësi në kërkesë, atëherë parashtruesit duhet t'i jepet një afat kohor prej dy (2) muajsh nga dita e njoftimit nga ZPI.
2. Në rastin kur mangësitë janë përmirësuar brenda afatit të caktuar kohor, atëherë data e pranimit të kërkesës në ZPI duhet të cilësohet si data e paraqitjes së kërkesës.
3. Nëse parashtruesi i kërkesës dështon që të përmirësojë mangësitë në afatin e përcaktuar kohorë të referuar në paragrafin 1. të këtij neni atëherë parashtruesi i kërkesës cilësohet se është tërhequr nga kërkesa. ZPI duhet ta njoftojë parashtruesin me shkrim dhe duhet të marrë vendim për të pezulluar procedurën.

Neni 11 **Regjistrimi i topografive**

1. Në rastin kur kërkesa i plotëson të gjitha kushtet e referuara në nenin 5 dhe 9 të këtij ligji, atëherë topografia duhet të regjistrohet në Regjistrin e Topografive -në tekstin e mëtejme Regjistër.
2. ZPI lëshon një certifikatë të regjistrimit me të dhënat e regjistrimit dhe e publikon në Buletinin Zyrtar të ZPI brenda një afati të caktuar kohor, afat i cili do të caktohet me akte nënligjore nga Ministria e Tregtisë dhe Industrisë.

Neni 12 **Regjistri i Topografive**

1. ZPI mbanë regjistrin me të dhënat e mëposhtme:
 - 1.1. numri i regjistrimit të topografisë;
 - 1.2. data e parashtresës së kërkesës dhe data e regjistrimit;
 - 1.3. data dhe numri i vendimit të regjistrimit në regjistër;
 - 1.4. emri i topografisë;
 - 1.5. të dhënat e parashtruesit të kërkesës;
 - 1.6. të dhënat e krijuesit;
 - 1.7. datën e përdorimit të parë komercial të topografisë, nëse topografia tashmë është përdoruar në mënyrë komerciale;
 - 1.8. të dhënat për përfaqësuesin e autorizuar nëse e ka;
 - 1.9. të dhënat për ndryshimet lidhur me bartjen e të së drejtës, licencën, deklaratën e anulimit, datën e kalimit të afatit të mbrojtjes, ndryshimet relevante lidhur me statusin ligjor të topografisë së regjistruar.
2. Regjistri është dokument publik në të cilin çdo person mund të kërkojë informata ose ndonjë ekstrakt nga përmbajtja e Regjistrit.

Neni 13 **Pavlefshmëria e regjistrimit**

1. Regjistrimi është i pavlefshëm nëse:
 - 1.1. topografia respektive nuk është origjinale;
 - 1.2. kërkesa nuk është parashtruar nga një person fizik apo juridik, i cili është i autorizuar për të drejtën e mbrojtjes;
 - 1.3. dukjet dhe materiali lidhur me topografinë, nuk japin mundësi për identifikimin e tij.
2. Procedura për shpalljen e pavlefshëm të regjistrimit mund ta fillon ZPI sipas detyrës zyrtare apo sipas propozimit të palës së interesuar, prokurorit duke u bazuar në kushtet e parapara në këtë nen.

LIGJI PËR PËRCAKTIMIN E TË DREJTAVE DHE MBROJTJEN E TOPOGRAFISË SË QARQEVE TË INTEGRUARA

Neni 14
Shënjimi

Gjatë vazhdimit të të drejtave të topografisë së mbrojtur, bartësi i topografisë së regjistruar ka të drejtë që produktet e prodhuara me topografi të regjistruar të shënojnë me shkronjën "T".

Neni 15
Ndryshimet në emrin dhe adresën e pronarit

1. Pronari i të drejtave të topografive obligohet që të njoftojë ZPI lidhur me çdo ndryshim eventual të emrit dhe adresës së tij.
2. Ndryshimet duhet të regjistrohen në Regjistër.

Neni 16
Bartja e të Drejtave të Topografisë

1. Të drejtat për topografit mund të barten të personat e tretë.
2. Sipas kërkesës së njëres nga palët, bartja duhet të regjistrohet në Regjistër dhe të shpallet në Buletinin Zyrtar të Zyrës. Kërkesa duhet të shoqërohet nga një dokument i bartjes.
3. Në rastin kur një topografi është pronë e përbashkët të drejtat mund të barten me pëlqimin e të gjithë bashkëpronarëve ndryshe nga kjo mund të vepohet vetëm nëse palët pajtohen ndërmjet tyre.
4. Bartja e të drejtës së topografisë lidhur me palën e tretë është e vlefshme pasi që ajo të jetë regjistruar në Regjistër.

Neni 17
Licencimi

1. Pronari i një topografie të mbrojtur mund të lejoj përdorimin e saj duke lëshuar një licencë.
2. Në rastin kur një topografi është pronë e përbashkët, atëherë një licencë duhet të lëshohet me pëlqimin e dhënë me shkrim nga të gjithë bashkëpronarët, ndërsa ndryshe nga kjo mund të vepohet vetëm nëse palët pajtohen ndërmjet tyre.
3. Sipas kërkesës së njëres nga palët, lëshimi i licencës duhet të regjistrohet në Regjistër dhe të shpallet në Buletinin Zyrtar të ZPI. Kërkesës duhet t'i bashkëngjitet një ekstrakt nga kontrata e licencës.
4. Licencimi lidhur me palën e tretë është i vlefshëm pasi që ai të jetë regjistruar në Regjistër.

Neni 18
Tarifat e topografisë

1. Përvetësimi i të drejtave në topografi, bartja e të drejtave të licencave ose çdo ndryshim tjetër në statusin ligjor të topografisë së mbrojtur dhe shpalljen e tyre në Buletinin Zyrtar të ZPI, qasjen në dosjet ose Regjistrin e Topografive dhe shërbime të tjera të ofruara nga ZPI lidhur me topografit, duhet t'i nënshtrohen taksës për pagesë në pajtim me tarifën.

LIGJI PËR PËRCAKTIMIN E TË DREJTAVE DHE MBROJTJEN E TOPOGRAFISË SË QAROEVE TË INTEGRUARA

2. Ministri i Tregtisë dhe Industrisë me propozim të ZPI nxjerr akt nënligjor që përcakton tarifën për topografinë të përcaktuara nga paragrafi 1. i këtij neni.

Neni 19
Mbrojtja civilo-juridike

1. Bartësit të të drejtave të topografisë së mbrojtur të cilit i është cenuar e drejta mund të kërkon që bashkë me kompensimin e dëmit të kërkojë marrjen e masave me qëllim të pengimit të cenimit së mëtejshme të të drejtave.
2. Personi fizik apo juridik që cenon të drejtën nga topografia e mbrojtur përgjigjet për dëmin e shkaktuar sipas parimeve të përgjithshme mbi kompensimin e dëmit.
3. Dispozita nga paragrafi 1. i këtij neni zbatohen edhe tek trashëgimtarët juridik të bartësit të së drejtës së topografisë së mbrojtur.

Neni 20
Dispozitat ndëshkuese

1. Personit të cilit janë shkelur të drejtat mundet që në bazë të dëmit të shkaktuar të kërkojë që personi i cili e ka shkaktuar atë, të përgjigjet për kompensimin e dëmit.
2. Shuma e kompensimit të dëmit përcaktohet në marrëveshje ndërmjet pronarit të së drejtës së topografisë të mbrojtur dhe personit i cili e ka shkaktuar atë.
3. Nëse nuk arrihet marrëveshja, masat ndëshkuese do të merren sipas dispozitave ligjore në fuqi.

Neni 21
Dispozita kalimtare

Për zbatimin e këtij ligji, Ministria e Tregtisë dhe Industrisë, nxjerr akte nënligjore.

Neni 22
Hyrja në fuqi

Ky ligj hyn në fuqi pesëmbëdhjetë (15) ditë pas publikimit në Gazetën Zyrtare të Republikës së Kosovës.

Ligji Nr. 03/ L-165
10 qershor 2010

Shpallur me Dekretin DL-027-2010, datë 02.07.2010 nga Presidenti i Republikës së Kosovës, Dr. Fatmir Sejdiu

LIGJI Nr. 03/L-166

PËR PARANDALIMIN DHE LUFTIMIN E KRIMIT KIBERNETIKË

Kuvendi i Republikës së Kosovës;

Në mbështetje të nenit 65 (1) të Kushtetutës së Republikës së Kosovës,

Miraton

LIGJ PËR PARANDALIMIN DHE LUFTIMIN E KRIMIT KIBERNETIKË

Neni 1 Qëllimi

Ky projektligj ka për qëllim parandalimin dhe luftimin e krimit kibernetikë me masa konkrete, parandalimin, zbulimin dhe sanksionimin e shkeljeve përmes sistemeve kompjuterike, duke ofruar respektimin e të drejtave të njeriut dhe mbrojtjen e të dhënave personale.

Neni 2 Fushëveprimi

Ky projektligj aplikohet në territorin e Republikës së Kosovës në veprimtaritë e sistemeve kompjuterike. Është i aplikueshëm tërësisht në ruajtjen e të dhënave në sistemet kompjuterike si dhe sanksionon metodat dhe procedurat se si dhe nga kush këto të dhëna mund të përdoren

Neni 3 Përkufizimet

1. Shprehjet e përdorura në këtë ligj kanë këto kuptime:
 - 1.1. **Krimi kibernetikë** - një aktivitet kriminal të zhvilluar në rrjet që ka si objekt apo si mënyrë të kryerjes së krimit keqpërdorimin e sistemeve kompjuterike dhe të të dhënave kompjuterike.
 - 1.2. **Sistemi kompjuterik** - çfarëdo mjeti ose montim të mjeteve të ndërlidhura apo që janë në lidhje operative, prej të cilave një ose më shumë ofrojnë të dhëna automatike që procesohen me anë të programeve kompjuterike.
 - 1.3. **Procesimi automatik i të dhënave** - proces me anë të të cilit të dhënat në sistemin kompjuterik procesohen me anë të programeve kompjuterike.
 - 1.4. **Programi kompjuterik** - grupin e udhëzimeve që mund të zbatohen përmes sistemit kompjuterik në mënyrë që të fitohen rezultatet e caktuara.

- 1.5. **Të dhënat kompjuterike** - çdo përfaqësim i fakteve, informatave apo koncepteve në atë formë që të mund të procesohen me sisteme kompjuterike. Kjo kategori përfshin çdo program të kompjuterit që mund të inicioj sistemet kompjuterike të kryej funksione të caktuara.
- 1.6. **Ofrues i shërbimeve** - çdo person fizik ose juridik, që shfrytëzuesve ua ofron mundësinë e komunikimit me sistem kompjuterik, si dhe personin, që i proceson ose që i mbledh të dhënat për këta ofrues të shërbimeve dhe për shfrytëzuesit e shërbimeve të ofruara prej tyre.
- 1.7. **Të dhënat mbi trafikun e të dhënave** - ato të dhëna kompjuterike që kanë të bëjnë me komunikimin që bëhet përmes sistemit kompjuterik dhe prodhimeve të tij, duke përfaqësuar një pjesë të zinxhirit të komunikimit, duke treguar origjinën e komunikimit, destinimin, linjën, kohën, datën, madhësinë, vëllimin dhe kohëzgjatjen, si dhe llojin e shërbimit të shfrytëzuar për komunikim.
- 1.8. **Të dhënat mbi shfrytëzuesit** - çdo informatë që mund të shprijë tek identifikimi i shfrytëzuesit, duke përfshirë llojin e komunikimit dhe shërbimin e shfrytëzuar, adresën e postës, adresën gjeografike, adresën e IP-së, numrat telefonik apo çfarëdo numri tjetër të qasjes dhe mjetet e pagesës për shërbimin përkatës si dhe çfarëdo të dhëne tjetër që mund të shprijë në identifikimin e shfrytëzuesit.
- 1.9. **Masat e sigurisë** – shfrytëzim i procedurave të caktuara, mjeteve ose programeve të specializuara kompjuterike me anë të të cilave qasja në sistemin kompjuterik është e kufizuar ose e ndaluar për kategoritë e caktuara të shfrytëzuesve.
- 1.10. **Materialet pornografike me të mitur** - çdo material që paraqet një të mitur apo një person të rritur i paraqitur si i mitur me një sjellje eksplicite seksuale apo imazhe të cilat, edhe pse nuk paraqesin person real, simulon, në mënyrë të besueshme një të mitur me sjellje eksplicite seksuale.
- 1.11. **Interceptimi** - marrjen, nxënien pa të drejtë të të dhënave nga persona të paautorizuar.

Neni 4

Veprimet e paautorizuara

1. Sipas këtij ligji veprimet e personit cilësohen veprime të paautorizuara, nëse personi:
 - 1.1. nuk është i autorizuar sipas ligjit ose kontratës;
 - 1.2. i tejkalon kufijtë e autorizimit;
 - 1.3. nuk ka leje nga personi kompetent dhe i kualifikuar, sipas ligjit, për të shfrytëzuar, administruar ose kontrolluar sistemin kompjuterik apo të kryej hulumtime shkencore në një sistem kompjuterik.

Neni 5

Parandalimi, siguria dhe fushatat informative

1. Në mënyrë që të sigurohen sistemet kompjuterike dhe mbrojtja e të dhënave personale, autoritetet dhe institucionet publike me kompetenca në këtë fushë, ofruesit e shërbimeve, organizatat joqeveritare dhe përfaqësuesit e shoqërisë civile kryejnë aktivitete dhe programe për parandalimin e krimit kibernetikë.

LIGJI PËR PARANDALIMIN DHE LUFTIMIN E KRIMIT KIBERNETIKË

2. Autoritetet dhe institucionet publike me kompetencë në këtë fushë në bashkëpunim me ofruesit e shërbimeve dhe organizatat joqeveritare si dhe përfaqësuesit e tjerë të shoqërisë civile zhvillojnë politikat, praktikat, masat, procedurat dhe standardet minimale për sigurinë e sistemeve kompjuterike.
3. Autoritetet dhe institucionet publike me kompetenca në këtë fushë në bashkëpunim me ofruesit e shërbimeve, organizatat joqeveritare dhe përfaqësuesit e tjerë të shoqërisë civile organizojnë fushata informative mbi krimin kibernetikë dhe rreziqet për shfrytëzuesit e sistemeve të kompjuterit.

Neni 6**Mbajtja, plotësimi dhe shfrytëzimi i bazës së të dhënave**

1. Ministria e Drejtësisë në bashkëpunim me Ministrinë e Punëve të Brendshme mbajnë dhe plotësojnë në mënyrë të vazhdueshme bazën e të dhënave mbi krimin kibernetikë.
2. Ministria e Transportit dhe Postë-Telekomunikacionit, Shërbimi i Inteligjencës së Kosovës dhe institucionet tjera relevante mundë të jenë shfrytëzues të bazës së të dhënave në përputhje me rregullat dhe procedurat e mbajtësit të bazës së të dhënave.
3. Instituti Kombëtar i Kriminalistikës kryen studime periodike në mënyrë që të identifikoj shkaktarët dhe kushtet që përcaktojnë dhe favorizojnë krimin kibernetikë.

Neni 7**Trajnimet dhe programet speciale**

Ministria e Drejtësisë, Ministria e Punëve të Brendshme, Ministria e Transportit dhe Postë-Telekomunikacionit, Ministria e Shërbimeve Publike dhe Shërbimi i Inteligjencës së Kosovës zhvillojnë programe speciale trajnuese për personelin me qëllim të parandalimit dhe luftimit të krimit kibernetikë në përputhje me kompetencat që ushtrojnë.

Neni 8**Obligimet e pronarëve dhe administratorëve**

1. Për një kategori sistemesh kompjuterike, në të cilat qasja është e kufizuar ose plotësisht e ndaluar, pronarët, administratorët e këtij sistemi, detyrohen ta rregullojnë që në mënyrë të qartë dhe automatike të paralajmërohet përdoruesi: me informacion, si dhe në çfarë kushtesh mund ta përdorë, ose se është i ndaluar përdorimi i këtij sistemi kompjuterik dhe për pasojat ligjore për qasje të paautorizuar.
2. Mosrespektimi i detyrimit të përcaktuar në paragrafin 1 të këtij neni, është kundërvajtje dhe kryesi i saj dënohet prej pesëqind (500) deri pesëmijë (5000) Euro.

Neni 9**Veprat penale kundër konfidencialitetit, integritetit dhe disponueshmërisë së të dhënave të sistemeve kompjuterike**

1. Qasja në mënyrë të paligjshme në sistemet kompjuterike është vepër penale dhe kryesi i saj dënohet me burgim prej gjashtë (6) muaj deri tre (3) vite.

LIGJI PËR PARANDALIMIN DHE LUFTIMIN E KRIMIT KIBERNETIKË

2. Kur vepra penale nga paragrafi 1 i këtij neni kryhet me qëllim të marrjes së të dhënave kompjuterike kryesi i saj dënohet me burgim prej gjashtë (6) muaj deri në katër (4) vite.
3. Kur vepra penale nga paragrafët 1 dhe 2 të këtij neni kryhet duke i shkelur masat e sigurisë së sistemeve kompjuterike, kryesi i saj dënohet me burgim prej tri (3) vite deri në pesë (5) vite.

Neni 10
Interceptimi pa autorizim

1. Interceptimi pa autorizim i transmetimeve jopublike të të dhënave kompjuterike, nga, për, në, ose brenda një sistemi kompjuterik, është vepër penale dhe kryesi i saj dënohet me burgim prej gjashtë (6) muaj deri tre (3) vjet. Nëse kryhet nga pjesëtari i organizatës kriminale, kryesi i saj dënohet me burgim prej një (1) deri pesë (5) vite.
2. Interceptimi pa autorizim i emetimeve elektromagnetike nga sistemet kompjuterike, që mbajnë të dhëna jopublike kompjuterike, është vepër penale dhe kryesi i saj dënohet me burgim prej një (1) deri pesë (5) vite.

Neni 11
Transferi i pa autorizuar

1. Ndryshimi, shlyerja, asgjësimi i të dhënave kompjuterike ose kufizimi i tyre pa autorizim është vepër penale dhe kryesi i saj dënohet me burgim prej një (1) deri tre (3) vite.
2. Transferi i paautorizuar i të dhënave nga sistemet kompjuterike është vepër penale dhe kryesi i saj dënohet me burgim prej tre (3) deri pesë (5) vite.
3. Transferi i paautorizuar i të dhënave nga baza e tyre me sisteme kompjuterike është vepër penale dhe kryesi i saj dënohet me burgim prej tre (3) deri pesë (5) vite.

Neni 12
Pengimi i funksionimit të sistemeve kompjuterike

Pengesat serioze për funksionimin e sistemeve kompjuterike, duke futur informata, duke bartur, ndryshuar, shlyer ose duke i shkatërruar të dhënat kompjuterike ose duke e kufizuar qasjen pa autorizim në të dhënat e tilla, është vepër penale dhe kryesi i saj dënohet me burgim prej tre (3) muaj deri tre (3) vjet. Nëse kryhet nga pjesëtari i organizatës kriminale, kryesi i saj dënohet me burgim prej një (1) deri pesë (5) vite.

Neni 13
Prodhimi, posedimi dhe tentativa e pa autorizuar

1. Prodhimi, shitja, importi, distribuimi ose ofrimi në dispozicion në çfarëdo forme, pa të drejtë, i pajisjes ose programit kompjuterik i dizajnuar dhe i adaptuar për qëllim të kryerjes së ndonjë vepre penale, do të dënohet me burgim prej një (1) deri në katër (4) vite.
2. Prodhimi, shitja, importi, distribuimi ose ofrimi në dispozicion, në çfarëdo forme, pa të drejtë, të fjalëkalimit, kodit të qasjes ose të dhënave të tjera kompjuterike që lejojnë qasjen e plotë ose të

LIGJI PËR PARANDALIMIN DHE LUFTIMIN E KRIMIT KIBERNETIKË

- pjesshme në sistemin kompjuterik për qëllim të kryerjes së ndonjë vepre penale dënohet me burgim prej një (1) deri pesë (5) vite.
3. Posedimi, pa të drejtë, i pajisjes, programit kompjuterik, fjalëkalimit, kodit të qasjes ose të dhënave kompjuterike me qëllim të kryerjes së ndonjë vepre penale, dënohet me burgim prej një (1) deri gjashtë (6) vite.
 4. Kryesi, për tentativë të kryerjes së veprës penale, sipas paragrafit 2 ose 3 të këtij neni, dënohet me burgim prej tre (3) muaj deri një (1) vit.

Neni 14**Veprat penale lidhur me kompjuterë**

1. Futja e informatave, ndryshimi ose shlyerja pa autorizim e të dhënave kompjuterike ose kufizimi pa autorizim i qasjes në të dhëna të tilla, që rezulton në të dhëna joautentike, me qëllim të shfrytëzimit të tyre për përvetësim të një të drejte, është vepër penale dhe kryesi i saj dënohet me burgim gjashtë (6) muaj deri tri (3) vite. Nëse kryhet nga pjesëtari i organizatës kriminale, dënohet me burgim prej një (1) deri pesë (5) vite.
2. Për tentativë të kryerjes së veprës penale, sipas këtij neni, kryesi dënohet me burgim prej tre (3) muaj deri një (1) vit.

Neni 15**Shkaktimi i humbjes së pronës**

1. Shkaktimi i humbjes së pronës tek një person tjetër duke futur informata, ndryshuar apo shlyer të dhënat e kompjuterit me anë të kufizimit të qasjes në të dhënat e tilla apo me ndonjë ndërhyrje në funksionimin e sistemit kompjuterik me qëllim të sigurimit të një përfitimi ekonomik për vete apo për dikë tjetër, dënohet me burgim prej tre (3) deri në dhjetë (10) vite.
2. Për tentativë të kryerjes së veprës penale nga paragrafi 1 i këtij neni, kryesi dënohet me burgim prej tre (3) muaj deri një (1) vit.

Neni 16**Pornografia me fëmijë përmes sistemeve kompjuterike**

1. Personi, që kryen vepër penale sipas nën-paragrafëve 1.1 deri 1.5 të këtij paragrafi, dënohet me burgim prej gjashtë (6) muaj deri tri (3) vite. Nëse cilësohet se është kryer në rrethana rënduese, kryesi dënohet prej një (1) deri dhjetë (10) vite.
 - 1.1. prodhimin e pornografisë me fëmijë, me qëllim të shpërndarjes së tij nëpërmjet një sistemi kompjuterik;
 - 1.2. ofrimin apo vënien në dispozicion të pornografisë me fëmijë nëpërmjet një sistemi kompjuterik;
 - 1.3. shpërndarjen apo transmetimin e pornografisë me fëmijë nëpërmjet një sistemi kompjuterik;
 - 1.4. prokurimin e pornografisë me fëmijë nëpërmjet një sistemi kompjuterik për vete apo për të tjerët;

LIGJI PËR PARANDALIMIN DHE LUFTIMIN E KRIMIT KIBERNETIKË

- 1.5. zotërimin e pornografisë me fëmijë nëpërmjet një sistemi kompjuterik apo në medime memoruese të të dhënave kompjuterike.
2. Kryesi i tentativës së veprës penale, nga paragrafi 1 i këtij neni, dënohet me burgim prej gjashtë (6) muaj deri tri (3) vite.

Neni 17
Procedura e ndjekjes

1. Në rastet urgjente dhe plotësisht të arsyetuara, apo dyshime të bazuara në lidhje me përgatitjen ose kryerjen e veprës penale me anë të sistemeve kompjuterike, me qëllim të mbledhjes së dëshmive ose identifikimit të kryerësve, ruajtjes së shpejtë të të dhënave kompjuterike ose të të dhënave që i referohen të dhënave mbi trafikun e të dhënave, duke iu nënshtruar rrezikut të shkatërrimit ose ndryshimit, zbatohen dispozitat procedurale si vijon:
 - 1.1. gjatë hetimit të krimit me kërkesë të organit hetues ruajtja e të dhënave urdhërohet nga prokurori, ndërsa gjatë procedurës gjyqësore me urdhër të gjykatës;
 - 1.2. masa që i referohet paragrafit 1 të këtij neni vlen për periudhën kohore deri nëntëdhjetë (90) ditë, me mundësi të zgjatjes edhe për tridhjetë (30) ditë;
 - 1.3. urdhri i prokurorit ose urdhri i gjykatës dërgohet, menjëherë, tek cilido ofrues i shërbimeve, apo tek ndonjë person që posedon të dhënat që i referohen nën-paragrafit 1.1 të këtij paragrafi, atëherë personi përkatës është i obliguar që ti ruaj shpejtë ato sipas kushteve të ruajtjes së fshehtësisë;
 - 1.4. në rastin kur të dhënat i referohen trafikut të të dhënave që janë nën posedimin e disa ofruesve të shërbimeve, ofruesi i shërbimeve që i referohet nën-paragrafit 1.3 të këtij paragrafi është i obliguar që menjëherë t'i ofroj organit të hetimit të krimeve informatat e nevojshme për të identifikuar ofruesit e tjerë të shërbimeve për të qenë në dijeni mbi të gjitha elementet në zinxhirin e shfrytëzuar të komunikimit;
 - 1.5. prokurori është i obliguar që deri në fund të hetimit t'i njoftoj me shkrim personat që janë nën hetime për krimet dhe të dhënat e të cilëve janë ruajtur.

Neni 18
Sekuestrimi, kopjimi dhe ruajtja e të dhënave

1. Për qëllimet e nenit 17 nën-paragrafi 1.2. prokurori propozon për sekuestrimin e objekteve, pajisjeve që përmbajnë të dhëna kompjuterike, të dhëna mbi trafikun e të dhënave, të dhëna mbi shfrytëzuesin, nga personi ose ofruesi i shërbimeve që i posedon ato, me qëllim të krijimit të kopjeve që mund të shërbejnë si dëshmi.
2. Nëse objektet, pajisjet që përmbajnë të dhëna i referohen të dhënave për organet e drejtësisë në mënyrë që të krijojnë kopje, sipas paragrafit 1 të këtij neni, urdhri i gjykatës për konfiskimin e detyruar i komunikohet prokurorit, i cili ndërmerr masa për ta përmbushur atë.
3. Kopjet sipas paragrafit 1 të këtij neni krijohen përmes mjeteve teknike programeve kompjuterike dhe procedurave që sigurojnë integritetin dhe sigurinë e informatave.

LIGJI PËR PARANDALIMIN DHE LUFTIMIN E KRIMIT KIBERNETIKË

4. Prokurori në çdo kohë mund të urdhërojë kërkimin me qëllim të zbulimit ose mbledhjes së dëshmive të nevojshme për hulumtim të sistemit kompjuterik ose pajisjes kompjuterike për ruajtjen e të dhënave.
5. Nëse organi për hetimin e krimit ose gjykata konsideron se konfiskimi i objekteve që përmbajnë të dhëna të cilat i referohen paragrafit 1 ndikojnë shumë në aktivitetet e kryera nga personat që posedojnë këto objekte, urdhëron krijimin e kopjeve që do shërbenin si dëshmi dhe të cilat janë krijuar sipas paragrafit 3 të këtij neni.
6. Kur në rastin e hetimit të sistemit kompjuterik apo pajisjes së kompjuterit për ruajtjen e të dhënave mësohet se të dhënat e kërkuara kompjuterike janë të përfshira në një tjetër sistem kompjuterik ose në ndonjë pajisje tjetër kompjuterike për ruajtjen e të dhënave dhe që ofrohet qasja në to nga sistemi fillestar apo pajisje, mund të urdhërohet kryerja dhe kërkimi në mënyrë që të hulumtohen të gjitha sistemet kompjuterike ose pajisja kompjuterike për ruajtjen e të dhënave të kërkuara.

Neni 19**Qasja, nxënja ose incizimi i komunikimeve**

1. Qasja në sistemin kompjuterik, si dhe nxënja ose incizimi i komunikimeve të kryera nga pajisjet e sistemeve kompjuterike ndërmerren kur janë të dobishme për të gjetur të vërtetën si dhe faktet ose identifikimin e kryerësve, e nuk mund të arrihen në bazë të dëshmive të tjera.
2. Masat që i referohen paragrafit 1 të këtij neni ndërmerren me propozim të prokurorit nga organet e hetimit të krimeve me ndihmën e personave të specializuar, të cilët janë të obliguar të ruajnë fshehtësinë e operacionit të kryer.
3. Autorizimi që i referohet paragrafit 2 të këtij neni jepet për tridhjetë (30) ditë, për arsye të bazuar mund të shtyhet edhe për tridhjetë (30) ditë, ndërkohë që kohëzgjatja maksimale të mos kalojë periudhën prej katër (4) muajve.
4. Prokurori është i obliguar që deri në fund të hetimit të informojë me shkrim personat kundër të cilëve janë ndërmarrë masat e referuara në paragrafin 1 të këtij neni.

Neni 20**Bashkëpunimi ndërkombëtarë**

1. Autoritetet kosovare bashkëpunojnë drejtpërdrejtë sipas dispozitave të ligjit duke respektuar obligimet që dalin nga instrumentet juridike ndërkombëtare, me institucionet homologe të shteteve tjera, si dhe me organizatat ndërkombëtare të specializuara në këtë fushë.
2. Bashkëpunim sipas paragrafit 1 të këtij neni mund të konsistojë, në ndihmën ndërkombëtare ligjore në çështjet penale, ekstradimin, identifikimin, bllokimin, konfiskimin, sekuestrimin e produkteve dhe mjeteve të kryerjes së veprës penale, kryerjen e hetimeve, shkëmbimin e informatave, ndihmën teknike apo mbledhjen e informatave, trajnimin e specializuar të personelit, si dhe aktivitete tjera.

Neni 21**Hetimet**

1. Shtetet dhe organizatat tjera me kërkesën e tyre mund të kryejnë hetime në bashkëpunim me autoritetet kosovare për parandalimin dhe luftimin e krimit kibernetikë në tërë territorin e Kosovës.

LIGJI PËR PARANDALIMIN DHE LUFTIMIN E KRIMIT KIBERNETIKË

2. Hetimet e përgjithshme që i referohen paragrafit 1 të këtij neni kryhen në bazë të marrëveshjeve bilaterale dhe multilaterale.
3. Përfaqësuesit e autoriteteve kompetente kosovare mund të kryejnë hetimet që kryhen në territorin e vendeve tjera në pajtim me dispozitat e marrëveshjeve ndërkombëtare.

Neni 22
Pika e kontaktit

1. Në mënyrë që të sigurohet një bashkëpunim i përhershëm ndërkombëtar në fushën e krimit kibernetikë, Qeveria e vë në dispozicion një pikë të përhershme kontakti.
2. Kjo pikë e përhershme kontakti ka kompetencat si vijon:
 - 2.1. ofron ndihmë të specializuar dhe informata mbi legjislacionin në fushën e krimit kibernetikë si dhe informon pikat e kontaktit të shteteve tjera;
 - 2.2. urdhëron ruajtjen e shpejtë të të dhënave si dhe konfiskimin e pajisjeve që përmbajnë të dhëna kompjuterike ose të dhëna që kanë të bëjnë me të dhënat mbi trafikun e të dhënave të kërkuara nga autoriteti kompetent i huaj;
 - 2.3. ekzekuton ose ndihmon ekzekutimin, sipas dispozitave ligjore, në rastet e luftimit të krimit kibernetikë, duke bashkëpunuar me të gjitha autoritetet kompetente kosovare.
3. Qeveria në afat prej gjashtë (6) muajve nga hyrja në fuqi e këtij ligji me një akt nënligjor përcakton krijimin e pikës së kontaktit të paraparë në paragrafin 1 të këtij neni.

Neni 23
Kërkesa për ruajtjen e përshpejtuar të të dhënave

1. Në kuadër të bashkëpunimit ndërkombëtar, autoritetet kompetente të huaja mund të kërkojnë nëpërmes pikës së kontaktit ruajtjen e përshpejtuar të të dhënave kompjuterike ose të dhënave që kanë të bëjnë me trafikun e të dhënave, që ekzistojnë brenda sistemit kompjuterik në territorin e Kosovës, në lidhje me të cilat autoriteti i huaj ka bërë kërkesë të ndihmës ndërkombëtare ligjore në çështjet penale.
2. Kërkesa për ruajtje të përshpejtuar sipas paragrafit 1 përmban të dhënat në vijim:
 - 2.1. autoritetin që kërkon ruajtjen;
 - 2.2. një prezantim të shkurtër të fakteve që i nënshtrohet hetimit të krimit dhe baza ligjore;
 - 2.3. të dhënat kompjuterike që kërkohen të ruhen;
 - 2.4. çdo informatë në dispozicion, e nevojshme për identifikimin e pronarit të të dhënave kompjuterike dhe lokacionit të sistemit kompjuterik;
 - 2.5. shërbimi i të dhënave kompjuterik dhe nevoja për ti ruajtur ato;
 - 2.6. qëllimin e autoritetit të huaj për të formuluar një kërkesë të ndihmës ligjore ndërkombëtare në çështjet penale;
3. Kërkesa e ruajtjes ekzekutohet sipas nenit 17 për një periudhë prej gjashtëdhjetë (60) ditëve. Kjo ruajtje është e vlefshme deri sa vendimi të merret nga autoritetet kompetente kosovare, në lidhje me kërkesën e ndihmës ligjore ndërkombëtare në çështjet penale;

LIGJI PËR PARANDALIMIN DHE LUFTIMIN E KRIMIT KIBERNETIKË**Neni 24
Ruajtja e të dhënave**

Nëse, në ekzekutimin e kërkesës së formuluar sipas nenit 23 paragrafi 1 të këtij ligji, një ofruer i shërbimeve në një vend tjetër është kuptuar të jetë në posedim të të dhënave në lidhje me trafikun e të dhënave, shërbimi për luftimin e krimit kibernetikë do të njoftoj menjëherë autoritetin kërkues të huaj mbi këtë, duke komunikuar gjithashtu të gjitha informatat për identifikimin e ofruerit përkatës të shërbimeve.

**Neni 25
Qasja në burimet e publike, të hapura**

1. Autoriteti kompetent i huaj mund të ketë qasje dhe mund të pranoj, me anë të sistemit të vendosur në territorin e tij, të dhënat kompjuterike të ruajtura në Kosovë, nëse ka miratimin e personit të autorizuar, sipas dispozitave ligjore, për të ofruar në dispozicion me anë të sistemit kompjuterik, pa bërë kërkesë nga autoritetet kosovare.
2. Autoriteti kompetent i huaj mund të ketë qasje në burimet publike, të hapura, kosovare të të dhënave kompjuterike duke mos bërë kërkesë tek autoritetet kosovare.

**Neni 26
Dispozitat ligjore për dhënien e informatave dhe të dhënave, të nevojshme për autoritetet e huaja**

Autoritetet kompetente kosovare mund të dërgojnë sipas detyrës zyrtare, tek autoritetet e huaja kompetente, duke respektuar dispozitat ligjore në lidhje me mbrojtjen e të dhënave personale, informatat dhe të dhënat, të nevojshme për autoritetet kompetente të huaja për të zbuluar veprat e kryera me anë të sistemit kompjuterik apo për të zgjidhur çështjet që kanë të bëjnë me këto krime.

**Neni 27
Dispozitat përfundimtare**

Në rast të mospërputhjes së dispozitave të këtij ligji me dispozitat e Kodit të Procedurës Penale vlejnjë dispozitat e Kodit të Procedurës Penale.

**Neni 28
Të hyrat**

Të hyrat e krijuara sipas këtij ligji arkëtohen në Buxhetin e Republikës së Kosovës.

**Neni 29
Hyrja në fuqi**

Ky ligji hyn në fuqi pesëmbëdhjetë (15) ditë pas publikimit në Gazetën Zyrtare të Republikës së Kosovës

**Ligji Nr. 03/ L-166
10 qershor 2010**

Shpallur me Dekretin DL-028-2010, datë 02.07.2010 nga Presidenti i Republikës së Kosovës, Dr. Fatmir Sejdiu

LIGJI Nr. 03/L-111

PËR TË DREJTAT DHE PËRGJEGJËSITË E DEPUTETIT

Kuvendi i Republikës së Kosovës;

Në mbështetje të nenit 65 (1) të Kushtetutës së Republikës së Kosovës,

Miraton

LIGJ PËR TË DREJTAT DHE PËRGJEGJËSITË E DEPUTETIT

**KREU I
DISPOZITA TË PËRGJITHSHME**

**Neni 1
Qëllimi i ligjit**

Me këtë ligj rregullohen të drejtat, përgjegjësitë, imuniteti dhe kompensimi i deputetit të Kuvendit të Republikës së Kosovës (në tekstin e mëtejme deputeti) para, gjatë dhe pas mandatit të tij.

**Neni 2
Statusi i deputetit**

1. Deputeti gëzon status të veçantë gjatë periudhës së ushtrimit të mandatit të deputetit në pajtim me dispozitat kushtetuese, me Ligjin për zgjedhjet dhe me këtë ligj.
2. Me status të veçantë të deputetit kuptohet pozicioni që ka ai në marrëdhëniet me organet shtetërore, me organet e qeverisjes lokale, si dhe të drejtat dhe detyrimet materiale dhe protokollare.

**Neni 3
Mandati i lirë**

1. Deputeti është përfaqësues i qytetarëve dhe gjatë mandatit të tij i nënshtrohet vetëm ndërgjegjes së tij.
2. Deputeti i ushtron detyrat e tij në pajtim me dispozitat kushtetuese, ligjin dhe me Rregulloren e punës së Kuvendit.

KREU II

KANDIDIMI DHE PËRFUNDIMI I MANDATIT TË DEPUTETIT

Neni 4

Kandidimi për mandat të deputetit

Askush nuk mund të pengohet që të kandidohet ose të ushtrojë mandatin e deputetit, përveç në rastet e parapara me ligj.

Neni 5

Mandati i deputetit

1. Mandati i deputetit buron nga vota e lirë e qytetarëve dhe fillon nga momenti i certifikimit të mandatis në pajtim me ligjin në fuqi.
2. Mandati i deputetit fillon që nga momenti i certifikimit të mandatis nga ana e autoritetit kompetent në përputhje me ligjin. Mandati i deputetëve të përbërjes paraprake të Kuvendit përfundon po të njëjtën ditë.
3. Deputeti i cili ushtron marrëdhënie pune të rregullt në sektorin publik, obligohet të deklarojë me shkrim pagën primare dhe atë sekondare brenda pesëmbëdhjetë (15) ditësh prej ditës së certifikimit të mandatis.

Neni 6

Mospërputhshmëria me funksionin e ekzekutivit

1. Deputeti njëkohësisht nuk mund të jetë kryeministër, zëvendëskryeministër, ministër ose zëvendësministër.
2. Me rastin e emërimit të një deputeti në funksionet e parapara në paragrafin 1 të këtij neni, mandati i tij përfundon në ditën e emërimit të tij si anëtar i qeverisë nga paragrafi 1 i këtij neni.

Neni 7

Mospërputhshmëria me Aktivitetet ekonomike

1. Deputeti nuk mund të jetë anëtar i Bordit në ndonjë kompani private ose publike.
2. Deputeti, gjatë mandatis të tij, nuk mund të veprojë në cilësinë e këshilltarit apo përfaqësuesit ligjor i asnjë kompanie ose biznesit.
3. Deputeti nuk mund të jetë kryeredaktor apo zëvendëskryeredaktor në media të shkruara apo elektronike, me përjashtim të atyre partiake.
4. Deputeti, gjatë mandatis të tij, nuk mund të ushtrojë veprimtarinë e avokatit.
5. Deputeti nuk mund të kryejë aktivitete ekonomike që krijojnë konflikt të interesit.

LIGJI PËR TË DREJTAT DHE PËRGJEGJËSITË E DEPUTETIT

Neni 8
Përfundimi i Mandatit

1. Mandati i Deputetit/es përfundon para kohe:
 - 1.1. nëse deputeti/ja nuk e bën betimin në seancën inauguruese ose në seancën e radhës, në të cilën ai/ ajo fizikisht është në gjendje ta bëjë betimin;
 - 1.2. pas dorëheqjes së tij/saj;
 - 1.3. nëse deputeti/ja bëhet anëtar/e i Qeverisë së Kosovës;
 - 1.4. nëse deputeti/ja bëhet i/e paaftë për ta ushtruar funksionin e tij/saj;
 - 1.5. nëse deputeti/ja për 6 muaj nuk merr pjesë në sesionet plenare të Kuvendit ose në mbledhjet e komisioneve, ku është anëtar/e. Në raste të veçanta, Kuvendi mund të vendosë ndryshe;
 - 1.6. nëse me vendimin e formës së prerë të gjykatës dënohet për veprë penale me vuajtje të dënimit për një ose më shumë vjet burg;
 - 1.7. me vdekjen e tij/saj..
2. Për rastet nga nën-paragrafët 1.4 dhe 1.5. të paragrafit 1 të këtij neni vendimin për përfundimin e mandatit të deputetit e nxjerr Kuvendi, me dy të tretat (2/3) e votave të deputeteve të pranishëm, të cilët votojnë sipas propozimit të Komisionit për Mandate dhe Imunitet.

KREU III
IMUNITETI

Neni 9
Imuniteti i deputetit

1. Deputetët e Kuvendit gëzojnë imunitet nga ndjekja penale, nga paditë civile ose nga shkarkimi për veprimet e tyre brenda fushëveprimit të përgjegjësive të tyre si deputetë të Kuvendit. Imuniteti nuk e pengon ndjekjen penale të deputetëve të Kuvendit për veprimet e ndërmarra jashtë fushëveprimit të përgjegjësive të tyre si deputetë të Kuvendit.
2. Deputeti i Kuvendit nuk mund të arrestohet dhe as të ndalohet përderisa është duke i kryer detyrat e tij/saj si deputet i Kuvendit, pa pëlqimin e shumicës së të gjithë deputetëve të Kuvendit.
3. Kërkesën për heqjen e imunitetit të deputetit e bën vetëm Prokurori i Përgjithshëm i Kosovës. Vetëm në rastet kur ndaj deputetit është ngritur padia private sipas Kodit të Procedurës Penale të Kosovës, kërkesën për suspendimin e imunitetit të deputetit mund ta paraqet gjykata e cila e ka rastin në hetim.
4. Kërkesa për heqjen e imuniteti i drejtohet kryetarit të Kuvendit i cili menjëherë ia dërgon Komisionit për Mandate dhe Imunitete, i cili e shqyrton dhe përgatit rekomandimin për seancën e radhës të Kuvendit.

LIGJI PËR TË DREJTAT DHE PËRGJEGJËSITË E DEPUTETIT

5. Komisioni për Mandate dhe Imunitete, brenda tridhjetë (30) ditësh nga dita e pranimit të kërkesës nga kryetari i Kuvendit, e përgatit rekomandimin për Kuvendin.
6. Kuvendi pa debat do të vendosë lidhur me heqjen e imunitetit, mirëpo deputeti mund t'i parashtrijë pikëpamjet e tij lidhur me rastin.
7. Për heqjen e imunitetit të deputetit janë të nevojshme shumica e votave të të gjithë deputetëve të Kuvendit të Republikës së Kosovës.
8. Deputetit të cilit i është hequr imuniteti ka të drejtë ankimi në gjykatën kompetente në afat prej tridhjetë (30) ditësh. Ankesa e deputetit nuk e suspendon vendimin e Kuvendit.
9. Përjashtimisht nga paragrafi 2 i këtij neni, masa e paraburgimit mund të ndërmerret ndaj deputetit pa pëlqimin paraprak të Kuvendit, në rastin kur ai ose ajo kapet në kryerje e sipër (*in flagranti*) të një vepre të rëndë penale, që është e dënueshme me pesë (5) ose më shumë vjet burgim.

Neni 10**Fillimi dhe respektimi i imunitetit**

1. Deputeti gëzon imunitet parlamentar që nga data e certifikimit të mandatit të tij.
2. Imuniteti i deputetit duhet të respektohet nga të gjithë, pa dallim funksioni.
3. Deputeti mund ta njoftojë kryetarin e Kuvendit për çdo shkelje të imunitetit të tij. Kryetari i Kuvendit është i obliguar të ndërmarrë masa të nevojshme pa asnjë vonesë.

Neni 11**Qasja në institucionet publike**

1. Kartela e identitetit e lëshuar për deputet garanton hyrje të lirë në të gjitha organet e shtetërore dhe të administratës publike. Në përputhje me rregulloret e lëshuara nga ministritë kompetente të Qeverisë, deputeti mund të jetë, gjithashtu, i autorizuar të hyjë në zonat e shërbimit të forcave të armatosura vendore, shërbimet e sigurisë, policisë dhe forcave të policisë të Kosovës.
2. Organet e administratës publike janë të obliguara që të sigurojnë ndihmë për deputetin në përmbushjen e mandatit dhe të japin informacionin e duhur që kërkohet për punën e tyre.

KREU IV**MARRËDHËNIET ME ORGANET QENDRORE DHE LOKALE****Neni 12****Pjesëmarrja e deputetit në politikat e qeverisjes lokale**

1. Deputeti ka të drejtë pranë në mbledhjet që organizohen nga organet e qeverisjes lokale.
2. Organet e përmendura në paragrafin 1 të këtij neni, në fillim të çdo muaji vënë në dispozicion deputetëve pranë zyrave të tyre kalendarin e mbledhjeve, duke përfshirë ndryshimet e mundshme që mund t'i bëhen atij.

LIGJI PËR TË DREJTAT DHE PËRGJEGJËSITË E DEPUTETIT

Neni 13**Të drejtat në relacion me organet qendrore ekzekutive**

1. Drejtuesit kryesorë të ministrive dhe të institucioneve të tjera qendrore janë të obliguar të presin me përparësi deputetin sa herë që ky kërkon takim për problemet që lidhen me ushtrimin e detyrës së tyre.
2. Deputeti ka të drejtë të kërkojë shpjegime për çdo çështje që ka të bëjë me përmbushjen e detyrës së tij, të ministrave ose të drejtuesve të institucioneve të tjera qendrore, si dhe të çdo institucioni tjetër në administratën shtetërore të qeverisjes lokale. Drejtuesit ose stafet e tyre janë të detyruar t'i përgjigjen deputetit brenda shtatë ditëve nga data e paraqitjes së kërkesës.
3. Për shkeljet procedurave nga paragrafi 1 dhe 2 i këtij neni njoftohet me shkrim Kabineti i Kryeministrit dhe Komisioni për mandate dhe imunitete për të nxjerrë përgjegjësitë përkatëse.
4. Deputetit i bëhet ftesë dhe mund të marrë pjesë në mbledhjet e Qeverisë, në ministri ose në institucione të tjera qendrore, kur në to shqyrtohen probleme të ngritura prej tij.
5. Organet dhe institucionet publike janë të obliguara të marrin në shqyrtim kërkesat, ankesat dhe propozimet e bëra nga zgjedhësit nëpërmjet deputetit dhe brenda tridhjetë (30) ditësh, nga data e paraqitjes së tyre, detyrohen të njoftojnë deputetin për mënyrën e trajtimit të tyre.
6. Kur deputeti vlerëson se një akt nënligjor i nxjerrë nga Qeveria, institucionet qendrore, organet e qeverisjes lokale, është i kontestueshëm, propozon me shkrim pranë organit përkatës rishikimin ose shfuqizimin e tij, duke njoftuar për këtë Kabinetin e Kryeministrit ose komunën. Organet drejtuese përkatëse janë të obliguara të shqyrtojnë propozimin e bërë nga deputeti në mbledhjen më të afërt të radhës dhe brenda shtatë ditëve ta njoftojnë me shkrim për përfundimin e shqyrtimit.
7. Deputeti, kur konstaton se nëpunës të emëruar të administratës publike shkelin ligjet, ka të drejtë të kërkojë pranë organit përkatës të merren masa në përputhje me legjislacionin përkatës. Bartësit e këtyre organeve janë të detyruar t'i shqyrtojnë menjëherë propozimet e bëra dhe brenda tridhjetë (30) ditëve të marrin vendimin përkatës duke njoftuar deputetin.

KREU V**KOMPENSIMI, SHPENZIMET DHE PËRFITIMET E TJERA TË DEPUTETIT****Neni 14****Përfitimet financiare dhe materiale të deputetit**

1. Deputeti gjatë ushtrimit të mandatit të tij ka të drejtë kompensimi për:
 - 1.1. pagë bazë;
 - 1.2. pagë kalimtare pas përfundimit të mandatit;
 - 1.3. kompensimi për pjesëmarrje në seanca dhe në takime të komisioneve;

- 1.4. kompensim për funksionet parlamentare;
- 1.5. kompensimi i shpenzimeve mujore;
- 1.6. pensionet suplementare; dhe
- 1.7. të drejtat e tjera të përcaktuara me këtë ligj.

Neni 15
Kompensimi i deputetit

Paga bazë e deputetit do të përcaktohet me dispozitat e Ligjit për pagat e funksionarëve publikë .

Neni 16
Kompensimi kalimtar

Deri në fillimin e realizimit të të hyrave financiare nga ndonjë burim tjetër, ose nga realizimi i pensionit, që nga dita e përfundimit të mandatit deputeti/ja ka të drejtë në pagë bazë për dymbëdhjetë (12) muaj.

Neni 17
Shpenzimet mujore

Deputeti ka të drejtë në kompensim të shpenzimeve mujore lidhur me punën në Kuvend.

Neni 18
Kompensimi për funksion

1. Deputeti që mban funksion parlamentar, me propozim të Komisionit për Buxhet dhe Financa merr kompensim, shtesë mujore, që përcaktohet me vendimin e Kuvendit.
2. Kompensimi për funksion i nënshtrohet tatimit dhe kontributit pensional.
3. Deputeti nga paragrafi 1 i këtij neni ka të drejtë kompensimin shtesë vetëm për një funksion udhëheqës.

Neni 19
Ndalesa e kompensimit

Për mospjesëmarrje, për shkaqe të paarsyeshme, të deputetit në seancë plenare, në komisione ose në funksione të tjera parlamentare, në të cilat është emëruar, pason ndalesa e kompensimit nga nën-paragrafët 1.3. dhe 1.5. paragrafi 1 i nenit 14 të këtij ligj, sipas një akti të veçantë të Kryesisë së Kuvendit.

Neni 20
Përcaktimi i lartësisë së kompensimeve

Lartësia e kompensimit për funksione dhe shpenzime mujore, përcaktohet me propozim të Komisionit për Buxhet dhe Financa dhe vendim të Kryetarit të Kuvendit.

LIGJI PËR TË DREJTAT DHE PËRGJEGJËSITË E DEPUTETIT

Neni 21
Mëditjet për udhëtime zyrtare

1. Deputeti që shkon në shërbim jashtë Kosovës nga Kuvendi përfiton mëditje ditore dhe kompensim të transportit, sipas akteve të miratuara nga Kuvendi.
2. Deputeti në rastet kur caktohet të marrë pjesë në delegacionet e Qeverisë ose të institucioneve të tjera, shpenzimet përballohen nga institucioni që e ka ftuar, duke përfituar mëditjen sipas akteve të miratuara nga Qeveria.
3. Deputeti, për ushtrimin e funksionit të tij parlamentar, ka të drejtë në shërbim adekuat transporti ose kompensim adekuat për shpenzimet e udhëtimit, sipas kuotave dhe procedurave të përcaktuara me akt të veçanta të Kuvendit.

Neni 22
Pensioni suplementar

1. Deputeti, pas përfundimit të mandatit, ka të drejtë për pension suplementar, nëse detyrën e deputetit e ka ushtruar së paku një mandat dhe e ka mbushur moshën pesëdhjetepesë (55) vjeç.
2. Deputeti që i plotëson kushtet e caktuara me paragrafin 1 të këtij neni, e realizon pensionin suplementar në lartësi prej pesëdhjetë përqind (50 %) të pagës bazë të deputetit. Deputeti që ka shërbyer në dy (2) mandate në kushtet e përcaktuara nga paragrafi 1 i këtij neni e realizon pensionin suplementar në vlerë prej gjashtëdhjetë përqind (60 %) të pagës bazë dhe ai që ka shërbyer në tri (3) e më shumë mandate në lartësi prej shtatëdhjetë përqind (70 %) të pagës bazë.

Neni 23

1. Të drejtat dhe përgjegjësitë e deputetit, të përcaktuara me këtë ligj, fillojnë të rrjedhin nga viti 2001, me certifikimin e mandatit të deputetit.
2. Statusi i deputetit të legjislaturës 1990 - 2000 rregullohet me ligj të veçantë.

Neni 24
Baza e pensionit

1. Si bazë për përcaktimin e pensionit suplementar shërben paga bazë aktuale e deputetit që realizohet në Kuvend.
2. Shuma e përgjithshme e pensionit suplementar nuk mund të jetë më e madhe se shtatëdhjetë përqind (70 %) e pagës bazë të deputetit.

Neni 25
Pensionimi për shkak të paaftësisë

1. Deputeti, të cilit për shkak të lëndimit gjatë ushtrimit të detyrës së tij, iu ka shkaktuar paaftësia e përgjithshme për punë, ka të drejtë për pension suplementar pa marrë parasysh stazhin pensional, moshën dhe kohën e kryerjes së detyrave të deputetit.
2. Pensioni nga paragrafi 1 i këtij neni caktohet në shumën prej shtatëdhjetë përqind (70 %) të pagës bazë.

Neni 26
Rrethanat e veçanta

Kriter për realizimin dhe përcaktimin e lartësisë së pensionit, është stazhi i përgjithshëm pensional i realizuar në vend dhe jashtë vendit.

Neni 27
Pensioni familjar

1. Anëtarëve të familjes së shfrytëzuesit të pensionit suplementar që ka vdekur, pensioni familjar u përcaktohet në shumën prej shtatëdhjetë përqind (70 %) të atij pensioni në ditën e vdekjes.
2. E drejta për pension familjar nga paragrafi 1 i këtij neni vlen për të gjitha rastet, duke filluar nga legjislatura e vitit 2001.
3. Procedurat e parapara për realizimin e të drejtave të pensionit të rregullt janë të aplikueshme edhe për realizimin e pensionit suplementar.
4. Të drejtë për pensionin familjar e kanë bashkëshorti/ja dhe fëmijët deri në moshën tetëmbëdhjetë (18) vjeçare, përkatësisht deri në moshën njëzetedy (22) vjeçare, nëse vazhdojnë shkollimin e lartë.

Neni 28
Sigurimi i mjeteve

Mjetet financiare për kompensim të përcaktuar në nenin 14 të këtij ligji, sigurohen nga Buxheti i Republikës së Kosovës.

KREU VI
TË DREJTAT E TJERA TË DEPUTETËVE

Neni 29
Pushimi vjetor

Deputetit i njihet e drejta e pushimit vjetor jo me shumë së tridhjetë (30) ditë kalendrike brenda sesionit vjetor të punimeve të Kuvendit.

Neni 30
Kompensimi për pushim vjetor

Deputeti ka të drejtën e kompensimit në pagën bazë për periudhën kur Kuvendi përcakton pushimin vjetor.

Neni 31
Statusi diplomatik

1. Deputetit i njihet e drejta e pajisjes me pasaportë diplomatike gjatë kohës së kryerjes së mandatit, si dhe një (1) vjet pas mbarimit të tij.

LIGJI PËR TË DREJTAT DHE PËRGJEGJËSITË E DEPUTETIT

2. Bashkëshortit/es së deputetit, për realizimin e vizitës së përbashkët zyrtare i mundësohen lehtësira lidhur me pajisje me viza udhëtimi.
3. Imuniteti diplomatik i deputetit garantohet me marrëveshje në mes shteteve dhe sipas detyrimeve që rrjedhin nga konventat ndërkombëtare.

Neni 32
Stazhi i punës

1. Periudha e ushtrimit të mandatit të deputetit llogaritet në stazhin e punësimit aktiv.
2. Gjatë ushtrimit të mandatit të tij, deputeti duhet të pajiset me sigurim shëndetësor dhe pensional në pajtim me ligjin.

Neni 33
Mjetet e punës

1. Komisioneve dhe grupeve parlamentare u sigurohen zyrat në Kuvend dhe stafi ndihmës.
2. Deputetët pajisen me zyrat e tyre në Kuvend.
3. Gjithashtu, pranë çdo zonë elektorale, organet e qeverisjes lokale hapin zyra të veçanta pune për deputetët. Kryetari i Kuvendit të Kosovës, me pëlqimin e deputetëve, emëron në shërbim të deputetëve në këto zyra një sekretar, si rregull me arsim të lartë juridik, i cili pajiset me mjetet e nevojshme të punës.
4. Fondet për nevojat e mësipërme përballohen nga buxheti i Kuvendit.

Neni 34
Përfitime e tjera

Deputeti përfiton falas "Fletoren Zyrtare", Buletinin e Kuvendit ose të institucioneve të tjera qendrore, aktet nënligjore të Qeverisë si dhe të organeve të komunës, ku është zgjedhur.

Neni 35
Siguria e deputetit

1. Deputetit i sigurohet mbrojtje e veçantë nga organet e Ministrisë së Punëve të Brendshme, në pajtim me procedurën për mbrojtje të veçantë me rastet kur ai e kërkon këtë.
2. Përkitazi me kërkesën e deputetit, për sigurimin e mbrojtjes së veçantë vendos Ministria e Punëve të Brendshme në procedurë të përshpejtuar.

Neni 36
Dokumenti identifikues

1. Deputeti pajiset nga Kuvendi me dokument identifikues, që është i vlefshëm deri në mbarimin e mandatit të tij. Ky dokument zëvendëson çdo leje tjetër lëshuar nga organet publike, civile ose ushtarake, për të hyrë në vende dhe objekte të ndryshme, me përjashtim të atyre vendeve dhe objekteve, hyrja në të cilat ndalohet me ligj.

2. Pas përfundimit të mandatit, deputeti i lëshohet dokumenti identifikues në të cilin shënohet data e fillimit dhe e përfundimit të mandatit të deputetit.

Neni 37

Kontributet jo tatimore

1. Rregullat e sigurimit shëndetësor dhe të sigurimit pensional të aplikueshme për nëpunës civilë janë të aplikueshme edhe për deputet.
2. Deputeti, për qëllim të paragrafit 1 të këtij neni, do të konsiderohet si i punësuar për periudhën e kohëzgjatjes së mandatit të tij, pas pushimit të mandatit, në pajtim me nenin 16 të këtij ligji.

Neni 38

Kthimi në vendin e punës

Deputeti që para fitimit të mandatit ka qenë i punësuar në sektorin publik ose në institucionin që financohet me mjete publike, ka të drejtë vazhdimin e funksionit në pozitën e tij të njëjtë ose në pozitë të rangut të njëjtë pas përfundimit të mandatit të deputetit. Për këtë qëllim deputeti duhet t'ia parashtrijë kërkesën e tij punëdhënësit brenda gjashtë (6) muajve pas përfundimit të mandatit.

KREU VII

KODI I MIRËSJELLJES DHE KONFLIKTI I INETERESAVE

Neni 39

Parimet

1. Deputeti është i obliguar t'u përmbahet dispozitave kushtetuese dhe ligjit dhe në të gjitha rastet të veprorë në pajtim me besimin që i është i dhënë si dhe tu përmbahet këtyre parimeve:
 - 1.1. **Vetëmohimi** - Deputeti merr qëndrim apo voton për çështjet që janë vetëm me interes publik. Ai nuk mund të marrë pjesë në marrjen e vendimeve për përfitime financiare apo përfitime të tjera materiale për vete, për familjen e tij apo për miqtë.
 - 1.2. **Integriteti moral** - Deputeti nuk mund të ketë detyrime financiare ndaj individëve apo organizatave që mund të ndikojnë në ushtrimin e detyrave të tij zyrtare.
 - 1.3. **Objektiviteti** - Deputeti duhet të vendosë vetëm në bazë të meritave dhe të interesit publik gjatë ushtrimit së funksioneve publike, duke përfshirë edhe emërimet publike, shpalljen e fituesit të kontratave ose rekomandimin e individëve për shpërblime dhe subvencione.
 - 1.4. **Përgjegjësia** - Deputeti mbanë përgjegjësi për vendimin e tij dhe i nënshtrohet një vetëkontrolli të kujdesshëm që i përgjigjet funksionit të tij.
 - 1.5. **Sinqeriteti** - Deputeti duhet të jetë i sqertë për të gjitha vendimet dhe veprimet që i ndërmerr.

LIGJI PËR TË DREJTAT DHE PËRGJEGJËSITË E DEPUTETIT

- 1.6. **Ndershmëria** - Deputeti është i detyruar të deklarojë interesin privat që mund të jetë relevant për detyrat e tij publike dhe duhet të ndërmarrë veprime për zgjidhjen e konflikteve eventuale për të mbrojtur interesin publik.
- 1.7. **Aftësia udhëheqëse** - Deputeti me udhëheqje dhe shembuj konkretë duhet të sigurojë mbështetjen e këtyre parimeve.

Neni 40
Detyrimet

1. Deputeti është i detyruar të marrë pjesë në seancat plenare dhe në mbledhjet e organeve ndihmëse të Kuvendit, në të cilat ai është anëtar.
2. Organet ndihmëse të Kuvendit nga paragrafi 1 i këtij neni janë të gjitha organet e përhershme ose *ad hoc* që formohen me vendim të Kuvendit.
3. Deputeti, që nuk mund të marrë pjesë në seancat e Kuvendit ose në mbledhjet e organeve ndihmëse të Kuvendit në të cilat ai është anëtar duhet ta njoftojë më kohë kryetarin e Kuvendit, përkatësisht kryetarin, zëvendëskryetarin e atij organi ndihmës, duke prezantuar edhe arsyet për mungesën e tij.

Neni 41
Mos përmbushja e detyrimeve

1. Nëse deputeti nuk merr pjesë në punimet e seancës plenare ose të organeve ndihmëse të Kuvendit, ku ai është anëtar, paga bazë dhe kompensimi shtesë reduktohen. Nga ky reduktim përjashtohen rastet kur deputeti gjendet në detyrë zyrtare në funksionin e tij parlamentar.
2. Rregullat e tjera për pjesëmarrjen e deputetit në punime dhe sanksionet e tjera përcaktohen me Rregulloren e Kuvendit ose me një Rregullore të brendshme të Kuvendit.

Neni 42
Obligimet parlamentare

Deputeti nuk mund të refuzojë anëtarësinë apo pjesëmarrjen në trupat punuese të Kuvendit pa arsye objektive të pranueshme.

Neni 43
Konfidencialiteti

Deputeti është i detyruar ta ruajë konfidencialitetin e informatave dhe të dokumenteve zyrtare në pajtim me ligjin.

Neni 44
Konflikti i interesave

Deputeti nuk ka të drejtë të votojë për një çështje për të cilën vendimi mund të rezultojë me përfitim financiar për të dhe i njëjti as që do të pranohej nga një kategori e gjerë e njerëzve që nuk janë deputetë të Kuvendit ose nga të afërmit e deputetëve të Kuvendit.

LIGJI PËR TË DREJTAT DHE PËRGJEGJËSITË E DEPUTETIT

Neni 45
Regjistri i interesave

Deputetët duhet të regjistrojnë në Regjistrin e Interesave të gjitha interesat relevante të përcaktuara me aneksin e këtij ligji.

Neni 46
Dhuratat

1. Deputeti gjatë mandatit të tij mund të pranojë dhurata, në pajtim me ligjin përkatës në fuqi.
2. Kufizimet e parapara me paragrafin 1 të këtij neni, nuk kanë të bëjnë me shumën e mjeteve apo të gjërave të pranuar nga deputeti për përdorimin e mjeteve gratis të siguruar nga Kuvendi, partia e tij, grupi i deputetëve dhe nga ndonjë fondacion që mbështet legjislativin ose që është në lidhje të ngushtë me këtë. Shuma të këtyra dhe gjëra për përdorim gratis, duhet të regjistrohen nga deputeti si pjesë e deklaratës së tyre mbi pasurinë, të ardhurat dhe interesat e ekonomike sipas shtojcës nr. 1 të këtij ligji. Deputeti, në përfundim të mandatit, gjërat e pranuar për përdorim gratis, nuk duhet t'i mbajë në pronësi ose në përdorim të mëtejshëm të tij apo të ndonjë personi i afërt i tij.

Neni 47
Deklarimi i pasurisë

1. Deputeti është i obliguar, që brenda tridhjetë ditëve tridhjetë (30) nga certifikimi i mandatit të deputetit dhe pas 1 janarit të çdo viti, si dhe pas tridhjetë ditëve nga pushimi i detyrës së tij, të bëjë një deklaratë rreth pasurisë, të ardhurave dhe interesave ekonomike të tij, të kryetari i Kuvendit, në përputhje me Shtojcën e këtij ligji.
2. Deputeti duhet t'ia bashkëngjisë deklaratës së tij personale edhe deklaratën e pasurisë të bashkëshortit/es ose partnerit të jetës, si edhe fëmijës që jeton në të njëjtën familje në përputhje me shtojcën e këtij ligji.

KREU VIII
DISPOZITAT KALIMTARE DHE PËRFUNDIMTARE

Neni 48

Kuvendi, brenda gjashtë (6) muajsh nga hyrja në fuqi e këtij ligji, do ta nxjerrë Ligjin për pagat e funksionarëve publik.

Neni 49
Aktet nënligjore

Ngarkohen Qeveria dhe Kuvendi, që në afat prej gjashtë (6) muajve nga hyrja në fuqi e këtij ligji, t'i nxjerrin aktet nënligjore për zbatimin e këtij ligji.

LIGJI PËR TË DREJTAT DHE PËRGJEGJËSITË E DEPUTETIT

Neni 50
Pacenueshmëria e të drejtave

Të drejtat që përfitojnë deputetët nga ky ligj, nuk mund të cenohen.

Neni 51
Hyrja ne fuqi

Ky ligj publikohet në Gazetën Zyrtare dhe fillon të zbatohet më 1 janar të vitit 2011.

Ligji Nr. 03/ L-111
4 qershor 2010

**Shpallur me Dekretin DL-029-2010, datë 05.07.2010 nga Presidenti i Republikës së Kosovës,
Dr. Fatmir Sejdiu**

LIGJI Nr. 03/L-208**PËR RIPRANIM**

Kuvendi i Republikës së Kosovës;

Në mbështetje të nenit 65 (1) të Kushtetutës së Republikës së Kosovës,

Miraton

LIGJ PËR RIPRANIM**KREU I
DISPOZITAT E PËRGJITHSHME****Neni 1
Qëllimi**

Ky ligj përcakton rregullat dhe procedurat për ripranimin e një personi i cili është shtetas i Republikës së Kosovës ose i huaji, i cili nuk përmbush ose nuk përmbush më, kushtet në fuqi për hyrje apo qëndrim në territorin e shtetit kërkues.

**Neni 2
Përkufizimet**

1. Shprehjet e përdorura në këtë ligj kanë këto kuptime:
 - 1.1. **Ripranimi** – akti i autoriteteve kompetente të Republikës së Kosovës për ripranim të shtetasve të vet dhe shtetasve të vendit të tretë.
 - 1.2. **Shtetas i Kosovës** - çdo person i cili posedon shtetësinë ose ka të drejtë për shtetësinë e Republikës së Kosovës sipas Ligjit mbi Shtetësinë e Republikës së Kosovës.
 - 1.3. **I huaj** - një person i cili nuk është shtetas i Republikës së Kosovës.
 - 1.4. **Dëshmi e shtetësisë së Kosovës** – dëshmia e përcaktuar sipas ligjit për shtetësinë.
 - 1.5. **Autoriteti kompetent** - Ministria e Punëve të Brendshme e Kosovës -Departamenti për Shtetësi Azil dhe Migracion (DSHAM).
 - 1.6. **Shteti kërkues** - çdo shtet i cili paraqet kërkesën për ripranim tek autoritetet e Republikës së Kosovës për kthimin e një personi.
 - 1.7. **Autoriteti kompetent i shtetit kërkues** - organi i autorizuar i shtetit kërkues i cili parashtron kërkesën për kthim.

LIGJI PËR RIPRANIM

- 1.8. **Kërkesa për ripranim** - një kërkesë me shkrim e dërguar nga shteti kërkues autoriteteve kompetente të Kosovës për kthimin e një personi në territorin e Republikës së Kosovës.
- 1.9. **Të dhëna** - të dhënat personale të një personi i cili është subjekt i kërkesës për ripranim që, përmban : emri, mbiemri, data dhe vendi i lindjes, vendbanimi i fundit në Kosovë, të dhënat për prindërit që janë të ruajtura dhe të përdorura vetëm për qëllim të ripranimit në përputhje me ligjin për mbrojtjen e të dhënave personale.

KREU II PROCEDURAT PËR RIPRANIM

Neni 3 Ripranimi i Shtetasve të Republikës së Kosovës

Autoriteti kompetent do të ripranojë në territorin e tij shtetasin i cili nuk përmbush ose nuk përmbush më kushtet në fuqi për hyrje apo qëndrim në territorin e shtetit kërkues.

Neni 4 Dëshmia dhe e drejta për shtetësinë e Kosovës

Dëshmia për shtetësinë do të vërtetohet ose në mënyrë të arsyeshme prezumohet kur personi ka shtetësinë ose ka të drejtë që të merr shtetësinë e Republikës së Kosovës sipas nenit 28 dhe 29 të Ligjit nr. 03/L-034 për Shtetësinë e Kosovës.

Neni 5 Prezumimi i shtetësisë së Kosovës

Prezumimi i shtetësisë bëhet nga kopjet e dokumenteve që dëshmojnë shtetësinë apo të drejtën për shtetësinë sipas nenit 4 të këtij ligji, përfshirë edhe ato me afat të skaduar apo ndonjë dokument tjetër përmes të cilit mund të prezumoj shtetësinë.

Neni 6 Ripranimi i te huajve në Republikën e Kosovës

1. Autoriteti kompetent do të ripranojë në territorin e tyre të huajin i cili nuk plotëson apo nuk plotëson më, kushtet për hyrje dhe qëndrim të ligjshëm në shtetin kërkues, me kusht që i huaji:
 - 1.1. plotëson kushtet për të hyr dhe qëndruar në mënyrë të ligjshme në Republikën e Kosovës sipas ligjit mbi të huajt; apo
 - 1.2. në mënyrë të kundërligjshme ka hyrë dhe qëndruar në territorin e Republikës së Kosovës para hyrjes në shtetin kërkues.

Neni 7**Inicimi i procedurës së ripranimit**

1. Pas marrjes së kërkesës së ripranimit nga një shtet kërkues, autoriteti kompetent do të konfirmojë nëse personi subjekt i ripranimit:
 - 1.1. ka shtetësinë e Republikës së Kosovës;
 - 1.2. plotëson kriteret e së drejtës për marrjen e shtetësisë së Republikës së Kosovës, sipas Ligjit për shtetësinë e Kosovës apo;
 - 1.3. është i huaji i cili mban një vizë të vlefshme ose leje qëndrimi të lëshuar nga Republika e Kosovës dhe nuk është në posedim të një vize të vlefshme dhe/ose ndonjë dokument tjetër që do ta lejonte atë për të hyrë dhe/ose qëndrojnë në territorin e shtetit kërkues.
2. Ripranimi i personit i cili është subjekt i kërkesës së ripranimit bëhet pas konfirmimit nga autoriteti kompetent.
3. Autoriteti kompetent do të informojë shtetin kërkues për vendimin e tij në formë të shkruar brenda tridhjetë (30) ditë pune, pas marrjes së kërkesës, pas kalimit të këtij afati aprovimi për pranimin konsiderohet i dhënë.
4. Në qoftë se personi, subjekt i kërkesës së ripranimit posedon dokument të vlefshëm udhëtimi, autoriteti kompetent duhet të informojë shtetin kërkues për vendimin e tij brenda tri (3) ditë pune pas marrjes së kërkesës.
5. Autoriteti kompetent mund të kërkojë informacion shtesë nga shteti kërkues në lidhje me karakteristikat specifike të personit në fjalë, me kusht që informata e kërkuar nuk prek mbrojtjen e të dhënave personale apo rregullat e privatësisë së shteteve kërkuese, pa cenuar detyrimin e tij për ripranimin e shtetasve dhe të huajve sipas nenit 3 dhe 6 të këtij ligji.
6. Pranimi ose refuzimi i kërkesës për ripranim bëhet në formë të shkruar.

Neni 8**Dokumentet e udhëtimit për kthim**

1. Pas konfirmimit të kërkesës për ripranim, autoriteti kompetent menjëherë dhe jo më vonë se brenda pesë (5) ditë pune do të nxjerrë dokumentin e udhëtimit të nevojshëm për kthimin e shtetasit apo të huajt që i nënshtrohet ripranimit sipas Ligjit për Dokumentet e Udhëtimit apo Ligjit për të Huajt.
2. Pas kalimit të afatit prej pesë (5) ditësh të përcaktuar në paragrafin 1. të këtij neni autoriteti kompetent do të njohë dokumentin e udhëtimit të lëshuar nga shteti kërkues personit që i nënshtrohet ripranimit.

Neni 9**Pikat e kalimit kufitar për kthimin**

Ripranimi i të kthyerve do të bëhet në pikat e kalimit kufitar zyrtar të shpallur nga autoritetet e Republikës së Kosovës.

LIGJI PËR RIPRANIM

Neni 10
Marrëveshjet për ripranim

Ky ligj krijon kornizën bazë mbi ripranimin, pa paragjykim të ndonjë marrëveshje për ripranim, ndërmjet Republikës së Kosovës dhe çdo shtetit tjetër kërkues.

Neni 11
Mbrojtja e të dhënave

Në rast të shkëmbimit të të dhënave personale me qëllim të zbatimit të këtij ligji, të gjitha të dhënat duhet të mbliidhen, ruhen dhe të përpunohen në pajtim me Ligjin për Mbrojtjen e të Dhënave Personale.

Neni 12
Regjistri i personave të kthyer

Autoriteti kompetent mban, dhe ruan regjistrin e personave të ripranuar.

Neni 13
Zbatueshmëria

1. Procedura e ripranimit të shtetasve dhe të huajve bëhet në pajtim me Kushtetutën e Republikës së Kosovës, konventën e Gjenevës të vitit 1951 si dhe protokollin mbi statusin e refugjatëve të vitit 1967.
2. Ministria e Punëve të Brendshme do të nxjerrë aktet nënligjore të nevojshme për zbatimin e këtij ligji

KREU III
DISPOZITAT PERFUNDIMTARE

Neni 14
Shfuqizimi

Me hyrjen në fuqi të këtij ligji shfuqizohen të gjitha dispozitat ligjore që nuk janë në përputhje me këtë ligj.

Neni 15
Hyrja në fuqi

Ky ligj hyn në fuqi pesëmbëdhjetë (15) ditë pas publikimit në Gazetën Zyrtare të Republikës së Kosovës.

Ligji Nr. 03/ L-208
25 qershor 2010

Shpallur me dekretin Nr. DL-030-2010, datë 12.07.2010 nga Presidenti i Republikës së Kosovës, Dr. Fatmir Sejdiu